

68. évf., 2014. XII. 11., 38. szám

Jó Pajtás

*Tóháti Tamás, a Szűcs Imre versmondó
versenyünk egyik kiválósága*

Honfoglaló őseink mint divatdiktátorok

Újra itt a lexi!

Hamarosan új köntösben a világhálón

Hetek, sőt már hónapok óta készül a Jó Pajtás új elektronikus arculata. Hogy ez mit jelent? Nagyon egyszerűen azt, hogy megújul a honlapunk. Az illusztrációkon láthatod a különbséget: az első kép mutatja a régi, a második pedig az új honlapot. Ám nem ez lesz az egyetlen különbség! Eddig nem volt önálló honlapcímünk sem a Jó Pajtásnak, a szabadkai TippNet internetcíme alatt lehettünk jelen a világhálón. A megújulás azonban azt fogja eredményezni, hogy önálló címmel, fiatalosabb köntösben, ráadásul gyakoribb frissítéssel, és az eddiginél valamennyivel bővebb tartalommal leszünk jelen

a világhálón. Köszönet ezért a szabadkai **TippNet**nek! Új arculatunkat **Töröcsik Nagy Gábor** grafikai formatervező dolgozta ki. Reméljük, elnyeri tetszésedet a hét végén már minden bizonnyal elérhető honlapunk! Keressétek a www.jopajtas.com címen!

Luca-napi csodák és babonák

Sok olyan Luca-napi szokás maradt fenn, amely ma már viccesnek tűnik. Régen szigorúan vették, hogy az asszonyok, lányok Luca napján ne dolgozzanak – ez tűnik az összes régi Luca-babona közül a legvonzóbbnak, főleg a karácsony előtti fászesztó sürgésforgásban. A népszokás arra vezethető vissza, hogy a vértanúhalált halt szicíliai szűz, Szent Lucia vallásos tisztelete helyett a magyar néphagyományban december 13-ához inkább egy csúnya és öreg boszorkány képzelet kapcsolódik, aki elől eldugták a háztartás összes seprűjét ezen a napon, nehogy lába alá kapja, és elröpüljön vele.

Fokhagymakoszorút és -füzért is ezért készítettek az ajtóba, ablakba, hiszen a fokhagyma régóta arról ismeretes, hogy elűzi az ártó szellemeket. A nők is valószínűleg azért nem dolgozhattak Luca-napon, mert az ilyenkor szabadon kóborló boszorkányoknak alkalmuk nyílt volna bosszantásból elrontani a munkájukat: kóccá változtatni a lent, megszünni orsóval az ujjukat. Ha pihennek a nők, nem történhet baj. Ezt nem ártana szem előtt tartani az ünnepi nagy rohanásban!

December 13-ához számos házasságkerítő népszokás is kapcsolódik, talán a legismertebb a Luca-cédulák készítése: Luca-nap estéjén az eladó lányok tizenkét egyforma

cédulára felírtak egy-egy férfinévet, majd galacsinba hajtogatták a papírdarabkákat, és a párnájuk alá rakták. A hiedelem szerint amelyiket másnap reggel kihúzzák a vánkossal, az lesz a férjük neve. Ez a szokás úgy is élt, hogy mindennap egy nevet a tűzbe hajítottak a lányok, és így a karácsonyra megmaradt egyetlen papír mondta meg a jövődéli nevét.

A legviccesebb Luca-napi szokás azonban a gombócós babona, amely a cédulás népszokás főzőcskézés változata. Itt a tizenkét cédulát gombócokba kell gyúrni, és amelyik gombóc a kifőzésekor először feljön, annak a cédulájának lehet majd hinni!

A legnevezetesebb népszokás a Luca széke készítése volt. Ma már furcsán hangzik az a hiedelem, hogy a december 13-án elkezdett és pontosan 24-én éjfélre befejezett székre állva bárki megláthatja a boszorkányokat. Az a rituálé azonban, amely szerint a karácsony előtti időszakban ezt a széket farigcsálgatták, ma is megszépítheti az adventi időszakot. Mindennap csak egy picit szabad barkácsolni, de pont karácsonyra el kell készülnie az alkotásnak, akármilyen legyen is az: fából eszkábált tárgy (például dobozka), fonott dísz, festett üveg, családi fotóalbum, kollázs az úti emlékekből... Így jó az ünnepre készülni!

Baley Endre

Luca széke

Hogyan készül Luca széke?
Ne is kérdezd, sosincs vége!
Miért nincs vége? Luca lusta?
Luca sosem lusta fruska!

Milyen színű Luca széke?
Olyan, mint a tenger kéke.
Te már láttál Luca székét?
Sosem láttam, csak a képét.

Akkor mégis honnan tudod?
Kotkodácsolnak a tyúkok.
Megérted a tyúkok nyelvét?
Megérték én tyúkot, medvét.

Mit meséltek hát a tyúkok?
Ha elmondom, bajba jutok.
Mondd el apa, nagyon kérlek!
Nem lehet, mert kibeszélnék.

Fából készül Luca széke?
Fából, melynek vas a széle.
Hogyan lehet azt faragni?
Fakovácsához kell szaladni.

Hol laknak a fakovácsok?
Megmondják a fakopácsok.
Ki beszél fakopács nyelven?
Én, ha arra szottyan kedvem.

Kimehetnénk az erdőbe?
Ott lehetünk egykettőre.
Találunk majd fakopácsot?
Ha nem lesznek ott az ácsok.

Érted majd a fakopácsot?
Kopog nekünk fakovácsot.
Biztos meg fogjuk találni?
Ha nem fogunk kiabálni.

Megtudjuk, majd hogyan készül?
Késő van már, besötétül.
De ha ezt ma elszalasztjuk?
Pont egy évvel elhalasztjuk.

Ovass bennünket a jövő héten is!

Lapunk következő, kettős száma december 18-án jelenik meg. Tekintettel a téli szünidőre sok olvasnivalót készítettünk, olvassatok bennünket továbbra is! 39–40., évszázad számunk tartalmából: óbecsei, péterréveai, padéi, szajáni, szabadkai... pajtások alkotásai; Gerölyné Joó Katalin és Albert Katalin karácsonyi köszöntője; karácsonyi hangulatú mesék; kik voltak a budiszavai Sulisztár igazi sztárjai?; megmutatjuk, kik voltak a legnagyobb magyar ajkú szentek; Mit kell tudni valójában az Európai Unióról?; Tud-e filmet készíteni a vajdasági magyar fiatal?; Mi fán terem az iparművészet?; Mióta készülnek hőemberek?; Melyek a számunkra is elérhető téli sportok?; ezenkívül csillagászokunk, számítógépezünk, bizalmaskodunk, zsibongunk, turmixolunk, fejtörőket gyártunk... és amit nagyon szerettek, ez alkalommal is viccelődünk.

Bibljójátékok Óbecsén

Az idén a Mátyás király tréfái és egy ifjúsági regény volt a téma

Hangulatos, játékos vetélkedőt szerveztek november 27-én az óbecsei Népkönyvtár dísztermében a könyvtárosok az ötödikesek és hatodikosok, valamint a hetedikesek és nyolcadikosok részére. Ezen a döntőn már itt voltak az óbecseieken kívül a bácsföldváriak és a péterréveiek is. Négytagú csapatok, akik az előző versenyen továbbjutottak, mérték össze tudásukat, rátermettségüket.

Mégpedig az ötödikesek, hatodikosok korcsoportjában:

Érdekes volt a sükettelefonos játék. A könyvből részletet olvasott föl egy játékosnak Bartusz Gyöngyi könyvtáros, a játékvezető, de a folyosón lévő társaik nem hallhatták. Majd egyenként jöttek be a többiek, s el kellett ismételniük, amit a hallottakból megjegyeztek. No, nem mindent jegyeztek meg pontosan, s jókat derültünk, mikor a Vörös Márta mondanában végül vörös hajú lányt mondtak. Vagy amikor Mátyás király Budára érkezett, sós ételt kért, de folyadékot nem. A vége az lett, hogy Mátyás király sós levest kért...

a bácsföldvári Svetozar Marković iskola Végzősök csapata, Nagy Karolina, Gyurcsik Emese, Acsai Noémi, Radatovics Kinga.

Nekik Lois Lowry Emlékeink óre című ifjúsági regényét kellett elolvasniuk, s az első fordulóban ezzel kapcsolatban kaptak kérdéseket.

A következő fordulóban szinte mindenki tudta a szerb szavak magyar megfelelőjét: pácó, klikker, bazén, plasztika, pertli, batri, ekrán, szemafór, flomaszter, koverta, prikolica,

Hurrá, első vagyunk!

A sükettelefonok játék

a péterrévei Samu Mihály iskola Öregek csapatában Cseri Zsófia, Vadnai Erika, Zapletán Dianna, Fekete Emese versenyzett,

az óbecsei Sever Đurkić iskola Pingvinek csapatában: Bozsóki Nina, Beretka Korina, Komáromi Anna, Réka, Komáromi Balázs, Levente,

az óbecsei Zdravko Gložanski iskola Dream Team csapatában Varró Olivér, Sárkány Viola, Beovai Endre, Živković Loretta,

a bácsföldvári Svetozar Marković iskola Szmiagol csapatában Vámos Anna, Kovács Tünde, Silic Nikolina, Túri Melinda.

A vetélkedőre készülni is kellett, mégpedig a Mátyás király tréfáinak az elolvasása volt a feladat. Ezzel kapcsolatban kaptak kérdéseket a csoportok. Azután régies szavak jelentését kellett kitalálni: orsó, paradás, früstök, kolompér... Erre ti is tudatok volna felelni?

A következő fordulóban a könyvtárba járással kapcsolatos kérdésekre szinte minden csapat tudott felelni: mi a könyvtár pontos neve, meddig lehet kikölcsönözve egy könyv, meddig érvényes a tagsági könyvecske, milyen nyelvű könyvek vannak a könyvtárban...

Volt szógyűjtés, szópiramis. Ahány szót gyűjtöttek össze a csapatok, annyi pontot kaptak.

A hetedikesek, nyolcadikosok korcsoportjában versengők:

az óbecsei Sever Đurkić iskola Flamingó csapata, Bezeg Bettina, Gyurcsik Heléna, Jusztin László, Karácsonyi Attila,

a péterrévei Samu Mihály iskola Csigusz csapata, Balassa Kornélia, Fercsik Máté, Papp Szabina, Kovács Fanni,

az óbecsei Samu Mihály iskola Örök csapata, Hegedűs Dénes, Ördög Attila, Markov Konrad, Tokodi Melánia,

volán, szenf... Ugye, ti is ezeknek a szavaknak a magyar megfelelőjét használjátok?

Ezután a regénycímek mellé oda kellett írni az írója nevét: Kincskereső kisködmön (Móra Ferenc), Robinson Crusoe (Daniel Defoe), Tom Sawyer kalandjai (Mark Twain), Híd a Drinán (Ivo Andrić), Tüskevár (Fekete István).

Az összekevert közmondásokat is szinte mindenki helyesre formálta.

A bírálóbizottság: Balázs Martina és Fercsik Kiss Pirokska mindjárt értékelt, a játékvezető írta táblára a pontszámokat. Végül eredményt hirdetett: az ötödikesek, hatodikosok csoportjában a péterrévei, a hetedikesek, nyolcadikosok közül pedig a bácsföldváriak bizonyultak a legjobbnak. Ők könyvjutalomban részesültek.

Senki sem távozott erről a megmérettetésről üres kézzel, mindenki kapott ajándékot: noteszt és ceruzát.

Koncz Erzsébet

Az ötödikesek és a hatodikosok

A hetedikesek és a nyolcadikosok

Etukának igaza van

Kettős sikert arattak Hajbel Katalin szabadkai tanítónő tanítványai udvarnoki versmondó versenyünkön

Nemrég zajlott le Udvarnokon lapunk versmondó versenye, a Szűcs Imre nevét viselő vetélkedő, melyen a szabadkai Október 10. iskola két másodikos tanulója is részt vett, sőt azonnal dobogósok is lettek, ugyanis **Tóháti Tamás** első, **Horvát Kata** pedig harmadik helyezést ért el. **Hajbel Katalin**, a két versmondó tanítónője igencsak büszke lehet rájuk, hiszen ez volt az első versenyük, és máris remekül szerepeltek.

– Ez mindannyiunk számára új tapasztalat volt, hiszen én is először készítettem fel a tanulóimat a Szűcs Imre szavalóversenyre, és nekik is, hiszen ez volt az első versenyük, melyet, reméljük, továbbiak követnek. Már az első osztályban is Kata és Tamás mondták a legszebben a verseket, ezért őket neveztem be. Tavaly még nem voltak eléggé felkészülve egy versenyre, de mostanra beérték, bátrabbak, ügyesebbek, és nagyon örülök, hogy elsőre ilyen szép eredményt értek el, büszke vagyok rájuk – mondta a tanítónő.

A verseket közösen választották ki, olyanokat, melyek a tanulók korának és személyiségének is megfelelnek, s egész októberben folyt a felkészülés. Nemcsak az iskolában a tanítónővel, hanem otthon a szüleikkel is gyakoroltak, és minden nap az osztály előtt is elmondták a kiválasztott verset, hiszen az is fontos, hogy közönség előtt is tapasztalatot szerezzenek.

– Én úgy gondolom, hogy a jó eredmény a közös munkán múlik, melyben részt vesz a tanító, a diák, de a szülők is. A siker titka elsősorban felfedezni a tehetséget, nagyon

kell a pozitív visszajelzés is, és fontos, hogy a vers által a gyerekek kibontakoztathassák az egyéniségüket. Természetesen sok múlik a szorgalmon, de a szép kiejtés, a szöveg helyes értelmezése és az előadásmód is egy-egy eleme annak, hogy a végén összeálljon a dolog – magyarázta a tanítónő.

Kata az első szavalóversenyén nagyon izgult, de mint hozzátette, szerinte ez a versmondásban neki inkább segített, mert így jobban eszébe jutottak a versszakok.

– Az elején kicsit nehéznek éreztem a verset, de aztán kezdtem belejönni. Én Pap József

Etuka gondjai című versét mondtam, ami arról szól, hogy Etukának milyen sok gondja van az apukájával meg az anyukájával, és szerintem igaza van. Néha mi, gyerekek szeretnénk megmondani a szüleinknek, mit csináljanak, de igazából nekem ez nem lenne jó, mert nem tudnám, hogy mit mondanék. A verseny jó volt, nagyon elégedett vagyok a harmadik hellyel, és szeretnék máskor is menni. Kaptam egy verses könyvet és mesekönyvet is, amelyeknek nagyon örülök, mert a verseket és a meséket is szeretem, és szoktam olvasgatni is őket magamnak, de a mesék jobbak, mert izgalmasabbak.

Tamásnak szerencsét hozott Csík Mónika Szöcskebál című gyermekverse, hiszen ezzel azonnal elérte az első helyet.

– A tanító néni mutatott néhány verset, és abból választottam ki ezt. Először úgy volt, hogy egy hangyás verset mondok, de az nagyon nehéz, vagyis nagyon nyelvtörős volt. A tanító néni sokat segített abban, hogyan kell elmondani, és elégedett voltam vele, ahogy megtanultam, habár nem gondoltam volna, hogy első leszek. Pedig apukám is mondta, érzi, hogy jó lesz, de amikor Kata harmadik lett, akkor úgy gondoltuk, nem lesz két díjazott ugyanabban az osztályban, úgyhogy nagyon meglepődtünk. Néhányan nagyon szépen szavaltak, volt, aki már táncolt is, meg volt egy első is, ő szegény elfelejtette a verset, de sugott neki a tanító nénije. Egy kicsit izgultam, nehogy elfelejtsen én is, de amikor felmentem a színpadra, azt mondtam magamnak, „Tamás, szedd össze magad!”, és nem is volt semmi baj.

Kép és szöveg: Sztojánovity Livia

Tóháti Tamás

Menni vagy maradni?

Vajdasági Ifjúsági Honismereti Akadémia Horgoson

Felemelő, lélegzegtartó rendezvényen vettek részt az óbcesei Petőfi Sándor Általános Iskola tanulói: Pintér Lúcia és Fazekas Sára november 22-én és 23-án Horgoson, az Iringó Környezetvédő és Honismereti Civil Szervezet által megszervezett I. Vajdasági Ifjúsági Honismereti Akadémián. A rendezvénynek a Domus Pacis lelki-gyakorlatos és közösségi ház adott otthont.

Az akadémia témája: Menni vagy maradni? Hogyan és hol képelem el a jövőmet? volt – jelenti az iskola Média szakcsoportja. A 14–25 éves korosztály nevezhetett be egyénileg vagy csapatban,

bármilyen írásos művel. A pályamunkákat a helyszínen kellett bemutatni. Az írott anyagot tetszés szerint plakáttal, prezentációval, videóval illusztrálták a jelentkezők.

A magyarországi Országos Honismereti Szövetség képviselőiben Droppán Béla elnök és Fabulya Éva elnökségi tag mondott köszöntőt. A témával kapcsolatban előadást tartott Szepesi Zoltán pszichológus és Badits Róbert szociológus.

Mai számunkban Pintér Lúcia dolgozatát közöljük, következő számunkban a másik dolgozat is sorra kerül.

Tükörbe nézve

Örörcsörgésre ébredek, felnyitom a szemem, és látom: már hét óra. Újra előőrával kezdem a napot, pedig minden porcikám fáj a tegnapi esti kosárlabdameccs miatt. Amúgy a meccs jól sikerült, megint nyertünk, mert kiváló csapatban játszom.

Amint kitörlöm az álomosságot a szememből, lassan kicsoszogok a fürdőszobába. Megengedem a vizet a csapból, megtörlöm az arcom. Ahogy felnézek, a tükörben farkasszemet nézek álmos önmagammal. Felmerül bennem a nagy kérdés: hogy jutottam el idáig? És hova tovább?

Nyolcadikos, színikitűnő tanuló vagyok, ez nem esett nehezemre, soha nem volt gondom a tanulással. Könnyen és gyorsan tanulok. Rendezett, nyugodt háttér, és sikeres kosárlabda karrier áll mögöttem. Lassan három éve kosarazom. Lehet, hogy ez valakinek kevésnek tűnik, mert van, aki a sportot már kiskora óta űzi, de nekem idő kellett, mire megtaláltam a számomra megfelelő sportot. A becsei klubban kezdtem, de ma már az újvidéki Basket-Star csapat tagja vagyok. Ez a sok jó mellett mégis nyugtalanít valami. A jövőm. Jelen pillanatban nem tudom elképzelni, hogyan alakul majd. A pályaválasztás is nagyon nehéz! Olyan szakmát szeretnék, amellyel el is tudok helyezkedni, és az is fontos, hogy szeressem is. Az egészségügy áll hozzám a legközelebb. Nem mintha a családban bárki is orvos lenne.

Amikor kicsi voltam, és betegeskedtem, és anyu elvitt orvoshoz, én mindig érdeklődve néztem a doktornőket, elképzeltem, milyen izgalmas lehet a munkájuk. Tetszett a fehér köpenyük, a sztetoszkóp meg különösen vonzott. Szerettem volna kipróbálni, hogy működik. Alighanem akkor sokszor hangoztattam, hogy orvos akarok lenni.

Ahogy múltak az évek, rá kellett jönnöm, hogy az orvosi hivatáshoz egyetemet kell elvégezni, ami legalább 16–18 év. Mostanában pedig az foglalkoztat, hogy vajon milyen gyorsan tud elhelyezkedni egy frissen végzett orvos.

Az egyetemről nem félek, mert könnyen és gyorsan tanulok (ha érdekel a téma).

Ha 8–10 év múlva végeznék, vajon milyen gyorsan kapnék munkát? Lehet, hogy addigra a közelben vagy itt, helyben új kórházat nyitnak, ahová azonnal felvennének. Ám mit is képelek én itt. Ilyen körülmények között... Nekem lenne lehetőségem Magyarországon, Pécsen tanulni. Nagy szerencsém van, mert kosárlabdázóként ki-mehetek oda is tanulni, ha úgy döntenék. Ott edzenék, tanulnék, és később ott is dolgozhatnék, ha pedig olyan eredményes lennék, hogy bekerülnék a magyar válogatottba... Bele sem merek gondolni. Egy biztos azonban, hogy nehezen szakadnék el a családomtól. Egyke gyerek vagyok, megszoktam, ha koszos a zoknim, bedobom a szennyes kosárba, másnap tisztán találok a szekrényemben. Képes leszek kimosni a ruháimat? Vagy kitakarítani a szobám? Ezért hanyagoljuk csak még ezt a témát!

Előveszem a fogkefém, mosom a fogam, közben azokra a rokonaimra gondolok, akiknek jól megy a soruk külföldön. Marika nem én biztos még alszik a svájci házában. Neki könnyű volt családostul kimenni, hisz könnyen kaptak munkát, a gyerekek pedig még nagyon kicsik voltak, amikor kiköltöztek. Unokanővérem, Erika bejárta a fél világot, egy hajón dolgozott... Hong Kong, Ausztria, Hawaii... Annyira megtetszett neki, hogy külföldön is maradt egy időre... Aztán lehet, hogy a honvágy miatt, vagy valami más volt az oka, ki tudja, mégis hazajött. Vele nem tartjuk a kapcsolatot, úgyhogy ezt a témát is hanyagolnám. Nem mintha fájna, de nem szeretek róla beszélni.

Így állok most reggel 7 után. Hogy a jövőmről nem is annyira szeretek még elgondolkozni sem. Nem vagyok ezzel egyedül. Azzal szeretek inkább foglalkozni, ami a jelenben van, hogy milyen lesz a ma esti edzésen, vagy mit vegyek fel a suliba. A szüleim mindenben mellettem állnak, hiszen ha nem így lenne, nem vinnének minden este Újvidékre a csapatomhoz edzeni, vagy nem segítenének a mindennapokban. A jövőm meg kialakul, akár Magyarországon, akár itthon, Szerbiában, de majd igyekszem minden helyzetből a legjobbat kihozni. Meg akarom mutatni szüleimnek, hogy nem hiába fáradoztak miattam. Azt szeretném, hogy büszkék legyenek rám, láthatassák, milyen jó lányt neveltek.

És remélem, hogy azt, amit a szüleim tanítottak nekem, át tudom majd adni a gyerekeimnek. Szeretném, ha nem élnének félelemben, bizonytalanságban, mert én sem félek semmitől, amíg a szüleim mellettem állnak. És, hogy a szülők mellettünk állnak? Anya most nyitott be a fürdőszobába, rám mosolygott a tükörből, és megkérdezte, meddig akarok még készülődni és elmélkedni a tükör előtt. Nem kések el az iskolából?

Pintér Lúcia, 8. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Nemrégiben az interneten kutattam könnyed film után, amikor egy szívhez szóló animációs filmmel találkoztam, amelynek a címe Khumba. Megnéztem, és egyáltalán nem csalódtam. Minden megtalálható benne, ami szerethetővé tesz egy ilyen alkotást: szeretet, hősieség, vidámság, barátság...

A zene talán Az oroszánkirályban felcsendülő dallamokhoz hasonlítható, nagyon szép, mert nagyon törzsi, afrikai...

A tájak gyönyörűek, a naplemente a maga rózsaszín, lila, vörös és narancs színeivel, a zölden burjánzó oázis, a tó, ahova Khumba igyekszik, olyan mesterien vannak megfestve, hogy elakadt a lélegzetem.

A történet egy zebráról szól, aki más, mint a többiek. Csak félig csíkos egy olyan csordában, amelyben az a legfontosabb, hogy mindenkinek szebbnél szebb csíkjai legyenek, és mindenki egyedí legyen. A csordában mindenki őt hibáztatja a szárazságért, ami a születése után kezdődött. Az egyetlen a barátja, aki tudja, Khumbának semmi köze sincs az inséges időszak megjelenéséhez. Khumba édesanyjának halála rettentően megrázza a kis zebrát, ezért úgy dönt, elhagyja a csordát, és megkeresi a csíkjait. Számos kaland kíséri útján, sok állattal megismerkedik, míg a célja felé tart; a legveszélyesebb helyre, ahova zebra valaha is elmerészkedett.

Nagyon fontos dolgokra hívja fel a figyelmet a történet: az, hogy más vagy, mint a többiek, nem feltétlenül rossz, Ragadúr is más, mint a többi leopárd, a nagy fekete sas is különbözik a többi nagy fekete sastól, Khumbáról pedig már tudjuk, hogy csak félig csíkos. Mégis mindenki eldöntheti, mire fordítja a

„Hány csík kell ahhoz, hogy igazi zebra légy?”

Khumba, a félzebra

különlegességét. Ragadúr önző módon saját céljaira használja ki, míg a zebra közössége javára fordítja a képességeit. A víz nélkülözhetetlen az élethez, hőseink élőhelyén pedig bizony sokkal nagyobb feladat a víz fellelése. Egy kihalófélben lévő bozóti nyúl is megjelenik a szereplők között, ezzel emlékeztetve a nézőket arra, hogy az állatvilág léte is veszélyben van. Khumba, amikor megismerkedik a különböző állatokkal, felismeri, hogy a változatosság és sokféleség színesebbé teszi az életet, és hogy valamely állat különböző-

sége az eddig gondolt gyengeség helyett éppen az állat erőssége is lehet. Az antilopok esetében azt is megtapasztalhatjuk, milyen az, amikor egy közösség tagjai annyira egyformává váltak, hogy már meg sem tudják különböztetni egymást.

A mese végén, ahogyan az lenni szokott, a Jó elnyeri jutalmát, a Gonosz pedig megbűnhődik, ám nem árultam el semmit ezzel sem, nézzétek meg a rajzfilmeket, és formáljatok róla véleményt magatok is!

Rajnai Anita

RAJZFILM ÖVEZET

Mi várható 2015-ben?

Az előzetes bejelentésekből ítélve a következő év hozhat néhány nagy dobást animációs filmek terén is. Lássunk ezek közül néhányat!

Az egyik legjobban várt animációs film jövőre kétségtelenül a DreamWorks-től **A Madagaszkár pingvinjei**. A film a 2010-ben indult sikerútjára, a folytatást egy évvel később jelentették, mostanra már a premier dátuma is kiderült: 2015. március 17-én vetítik Amerikában, felénk is akkorra várható a premierje. A film cselekménye egyelőre ismeretlen, ám a 4 pingvinnek (Kapitány, Kowalski, Közlegény és Rico) megtartották a filmes hangjait (a sorozatban csak Kapitány és Rico hangja maradt meg), ugyanez a helyzet Julien királlyal, Maurice-szal és Morttal, de feltűnik a csak a sorozatban szereplő Marlene, a vidra is. Sőt, állítólag Alex, Marty, Malman és Gloria is. Tervezik a Madagaszkár 4-et is, mely talán már 2016-ra érkezhetsz meg, de ebben az évtizedben biztos bemutatják.

A DreamWorks másik 2015-re ütemezett filmje egy folytatás, a **Kung Fu Panda 3** (a képen). A film története jelenleg ismeretlen, de az biztos, hogy Po végre találkozik igazi apjával, akinek Bryan Cranston adja a hangját. A többi főszereplő hangja is a régi, a film

premierje 2015. december 25-én lesz, ám nincs ezzel vége, ugyanis bejelentették hogy ezen kívül még 3 részt készítenek.

Ugyancsak a DreamWorks hozza el jövőre a **B.O.O.: Bureau of Otherworldly Operations** című animációs filmet. A film cselekményéről még nem tudni sokat, de főhőse egy szellem, és egy szellemiskolában fog játszódni, a premier 2015. június 5-én lesz.

S ez persze nem minden. Te melyik filmet várod?

Az ókori világ egyik csodája

Mezopotámia a Tigris és az Eufrátesz folyók térségében terült el, amely az ókori világ legősibb civilizációjának a helyszíne volt. Ebben a térségben több kultúra váltotta egymást a századok folyamán, amelyek számos nagyvárost alapítottak. Babilon, az „Istenek kapuja”, ahogyan még nevezték, nem csupán egy városnak számított a sok közül, hanem igazi csodának.

A várost több mint ötezer évvel ezelőtt, i. e. a III. évezredben alapították. Mivel a legelső településeket és városokat a száraz, meleg éghajlatú Mezopotámiában víz közelébe kellett építeni, így Babilon is az Eufrátesz folyó mindkét partján alakult ki. Egy nagy kőhid vezetett át a folyón.

Babilon látképe

Az ókori egyik leggazdagabb városát Hérodotosz, a híres ókori történész is bejárta, és jegyzeteket is készített róla. „... (Babilon) egy nagy síkság közepén terül el, és olyan négyzetet formál, amelynek mindegyik oldala százhusz stádium hosszúságú, így a város kerülete összesen száznyolcvan stádiumot tesz ki. Ily' hatalmas tehát Babilon városa, és az a mód, ahogy megépítették, tudomásom szerint egyetlen más városéhoz sem fogható. Kívülről mély és széles árok veszi körül, a városfal vastagsága ötven királyi pékhüsz, ma-

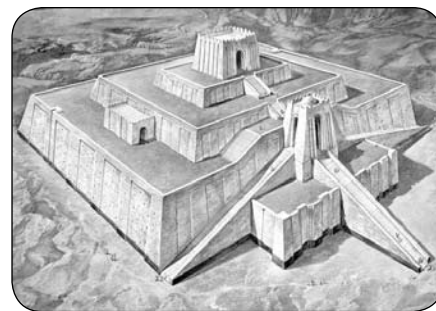
gassága pedig kétszáz pékhüsz.” Hogy jobban megértsük ezeket a mértékegységeket, mai értékekkel egy stádium 135 métert tesz ki. Hérodotosznak részletes leírásai olvashatók a várost körülvevő falakról is. Több réteg fal biztosította a lakosok védelmét, építésükhöz a csatornák ásásánál kitermelt földet és iszapot használták fel. A falakon számos torony volt. Hérodotosz szerint a város két részből állt. Egyenes utakkal és három-négyemeletes „tömbházakkal” volt tele. A város két részének központjaiban egy-egy nagy épület dominált, a királyi palota, illetve Zeusz Belsősz bronzkapus szentélye. A bronz használata közkedvelt volt Babilonban, sokfelé megtalálható, ajtókon, ablakokon is.

A híres város a vallás, a tudomány és a kereskedelem központja volt. Számos kereskedő tartózkodott itt állandóan.

Építészete ma is valódi remekműnek számítana. A leghíresebb épületek a zikkurátok (négyzet alapú, lépcsőszerű piramisok, toronytemplomok), paloták és függőkertek. Sok volt belőlük, a legelsőtt Hammurápi uralkodó idejében építették, az i. e. XVIII. században. A zikkuráton rendszerint Marduk, a főisten szentélye helyezkedett el. A városba érkező idegent a lenyűgöző látvány már a bejáratnál várta. A kék, óriási és gyönyörűen díszített Istár-kapu egyike volt a városba vezető nyolc hatalmas kapunak. Mindegyik bejárat egy isten nevét viselte. A főbejáratként ismert építményt Istár istennőnek szentelték, és szép domborművek díszítik. Oroszlánok, bikák és más, sárkányszerű állatok képeivel volt tele ez a mintegy 15 méter magaságú kapu. Ma a berlini Pergamon Múzeumban látható a rekonstruált változata.

A függőkerteket Babilon fénykorának idején, az i. e. VII. és VI. században, Nabú-kudurri-uszur király építtette felesége, Amütisz számára, Szemiramisz tervei alapján. Kinézetüket nem ismerjük pontosan, sőt azt sem,

hol helyezkedtek el, csak leírásokból következtethetünk eredeti formájukra. Kétségkívül lenyűgöző látványt nyújtottak. A függőkertek egymásra épített, boltíves teraszokból álltak, gazdag növényzet, virágok, bokrok és fák sűrűn borították. A kerteknek csábító illata mesziről érezhető volt. Az öntözéshez szükséges nagy mennyiségű vizet az Eufrátesz folyó biztosította.

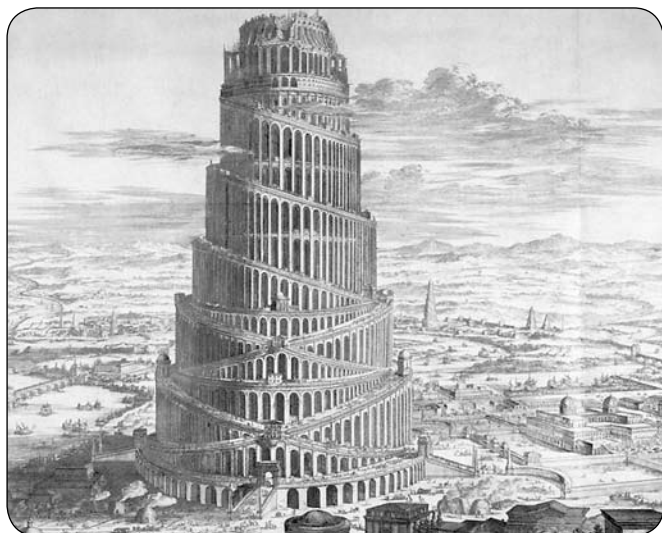
Zikkurát

Babilonban fénykorának idején, az ún. újbabiloni korban egyes történészek szerint 800 000 lakos élt. Különböző kultúrák, nyelvek sokasága keveredett a városban. Bábel tornyának legendáját valószínűleg mindannyian ismeritek a Bibliából. Isten megharagudott, amikor a babiloniak égig érő tornyot akartak építeni, hogy megmutassák hatalmukat és nagyravágyásukat, emiatt Isten összekeverte nyelveiket. A rengeteg munkás és építész nem tudta egymást megérteni, és a torony építése abbamaradt.

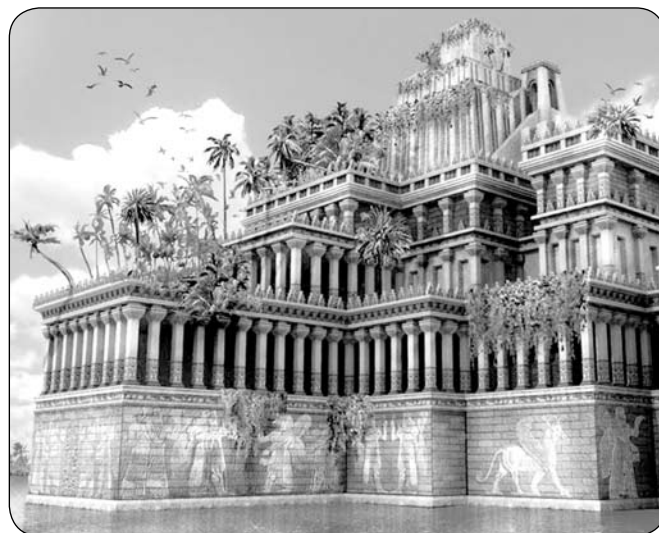
A város maradványainak kutatásában jelentős szerepe volt Robert Koldewey német régésznek.

Babilont történelme folyamán többször is feldúlták és lerombolták. Asszírok, perzsák és más népek pusztították el újra és újra, de mindig sikerült talpra állnia. Nagy Sándor makedón hódító itt rendezte be óriási birodalmának székhelyét.

Gyarmati Balázs történész

Bábel tornya

A történészek szerint így nézhetek ki a függőkertek

Évfordulók nyomán

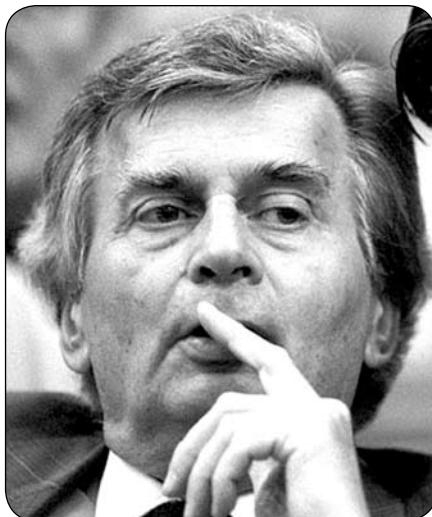

1946. december 11. – Megalapították az **UNICEF**-et, az ENSZ gyermekvédelmi szervezetét. A gyermeki jogok védelmére és a világ leginkább rászoruló gyerekeinek a megsegítésére hozták létre. Az UNICEF, az ENSZ Közgyűlésének megbízásából alapítása óta a gyermekek jogainak védelmében tevékenykedik; közreműködik a gyermekek alapvető szükségleteinek kielégítésében, valamint a képességeik kiteljesítéséhez szükséges lehetőségek megteremtésében. Az UNICEF programjai keretében elősegíti a nők és a lányok egyenlőségének megteremtését. Karácsonyt megelőzően sok helyen árusítják az UNICEF képeslapjait, a befolyó pénzt a gyerekek megsegítésére fordítják. Sok neves személyiség: színészek, sportolók álltak a szervezet szolgálatába, és gyűjtőakciókat szerveznek számára.

1900. december 12. – Megszületett **dr. Telkes Mária** magyar származású amerikai tudós, feltaláló, a napenergia kutatásának egyik úttörője.

A biofizikus, aki feltalálta az első szolár rendszert, Magyarországon nőtt fel, és az Egyesült Államokba költözött 1925-ben. Amerikai állampolgár lett, és csatlakozott a Westinghouse Electric kutatómérnökeként az energiaátalakítás területhez. Kutatási területe a hőenergia elektromos energiává változtatása lett. Szabadalmi közé tartozik egy mobil, napenergiával működő tengervíz-sótalanító berendezés, melyet először az amerikai katonaság használt a második világháborúban. Nevét dicséri egy Boston közelében épült, kizárólag napenergiával fűtött ház, amellyel korának nagy problémáját, a hőtárolás kérdését segítette megoldani.

1993. december 12. – Elhunyt **Antall József** történész és politikus, az MDF elnöke, magyar miniszterelnök. Ő volt az első magyar politikus a II. világháború után, aki nyilvánosan szólni mert a Kárpát-medencében élő, határon túli magyarokról, mondván, hogy lélekben 15 millió magyar miniszterének érzi magát. Noha politikai nyomásra később ezt a gondolatát vissza kellett vonnia, a határon túliak túlnyomó többsége szívébe zárta e miatt a gondolata miatt.

Hosszú betegség után 61 éves korában halt meg. Tanulmányait a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetemen végezte, ahol 1954-ben történelem-magyar szakos középiskolai tanári, 1962-ben levéltáros, könyvtáros és muzeológus, 1968-ban bölcsészdoktori oklevelet szerzett. Az 1980-as évek végén újította fel politikai tevékenységét, 1989-ben az MDF elnökévé választották. Ugyanebben az évben a genfi Európa Mozgalom alelnökévé is megválasztották, valamint megalapította a párizsi Emberi Jogok Magyar Ligájának budapesti tagozatát. 1990.03.25-én Magyarországon 43 év után először ismét megnyiták a szavazóhelyiségek, szabad, többpárti országgyűlési választásokat tartottak, melyen az MDF sikeresen szerepelt, Antall pedig kormányfő lett. Kormányzása alatt Magyarország visszanyerte szuverenitását, 1991.06.19-én befejeződött a szovjet csapatok kivonása az országból, kialakult és megszilárdult a demokratikus politikai intézményrendszer. Magyarországot felvették az Európa Tanácsba, és társult az Európai Közösséghez, ami elindította az európai integrációs folyamatokba való be- tagozódás eljárását.

1500. december 13. – **Luca napja** immár 514 éve. A decemberi asszonyi ünnepek közül hazánkban a legjelentősebb Luca napja. Lányoknak, asszonyoknak tilos ilyenkor dolgozniuk. Számos történet szól arról, hogyan büntette meg Luca azokat, akik szó-

ni, fonni, varrni, mosni mertek az ő ünnepén. Luca büntetésből a fonó asszonyhoz hajítja az orsót, kóccá változtatja a fonalat, bevarrja a tyúkok tojókját. Luca napján alakoskodni is szoktak. A Luca-alakoskodó fehér leplet hord, arca elé vagy fejére szitát tesz. Ellenőrzi a fiatalokat, a lustákat megszegyeníti. Luca napján kezdik készíteni a lucaszéket, amelynek segítségével Karácsony böjtjén

*A Lucának híres napja
a napot rövidre szabja.
Téli mennydörgés,
nem lesz jó a termés.
Zöld karácsony rossz,
fehér húsvétot hoz,
János-nap fia borús,
a termés igen dús.*

felismerik a boszorkányokat. Alig van olyan falu, ahol ne ismernék a Luca székéről szóló babonás történeteket. A lucaszéken készítöje minden nap dolgozik valamit, úgy, hogy éppen Karácsony estéjére készüljön el. Akkor elmegy az éjfél misére, és ott megismeri a falu boszorkányait, mert ők ilyenkor szarvat hordanak. Utána azonban menekül haza, különben széttépnék a boszorkányok. Legjobb, ha mákot szór el az úton, mert a boszorkányok kötelesek a mákot felszedni, s így megmenekül a bosszújuktól. Akár tavasszal, György napján, Lucakor is szabadon garázdálkodnak a gonoszok.

1932. december 15. – Megszületett **Edna O'Brien** író, pacifista, aki a nők jellemábrázolásáról és nemi elfogulatlanságáról híres.

Clare grófságban született. 1974-ben jelent meg magyarul Vidéki lányok című műve. Pályafutását gyógyszerészként kezdte, fiatal kora óta író. Hobbija az olvasás, a séta és az álmodozás. Yorkshire Post Novel-díjat és Kingsley Amis-díjat kapott. Művei: The Lonely Girl, Girls in Their Married Bliss, The Love Object, A Scandalous Women, Arabian Days.

A világ egyik legnagyobb mocsaránál

Az Egyesült Államok keleti partján elterülő világvárostól, Miamitól pár mérföldre található az Everglades Nemzeti Park különleges mocsárvilágával. Felénk is vannak mocsaras, lápos területek, ám a következő leírás arra döbbsenhet rá bennünket, hogy korántsem egyformák.

A körülbelül ötezer éves szövevényes, édesvízi mocsárvilág a felfedezők előtt sokáig rejtély volt, megközelíteni nem merték, csak Dél-Florida őslakói, a szemindiánok lakták. Nevük spanyolul szökevényt, vadságot jelent, a tájat pedig „füves víznek” hívták az 1800-as évek végéig. Addig fehér ember nem merészkedett a területre. Rettegtek az alligátoroktól, és félték a moszkítókat által terjesztett betegségekétől. Az indiánok cölöpökön álló kunyhói tökéletesek voltak a mocsári életre. Vadászattal és gyűjtögetéssel tartották fenn magukat. A terület mára a mezőgazdasági hasznosítás miatt 80 százalékát elveszítette, ám még így is az Egyesült Államok második legnagyobb nemzeti parkja. Az északi részen található mezőgazdasági területet, zömében cukornádültetvényeket, 2300 kilométer hosszú gát- és csatornarendszer védi a víztől. A 6105 négyzetkilométer kiterjedésű Nemzeti Parkot 1947. december 6-án alapították. A terület világviszonylatban is érték, így 1979. október 24-én felkerült az UNESCO Világörökség listájára is, 1993-tól a Veszélyeztetett Világörökségi Helyszínek közé tartozik.

Az Everglades agyagos, tőzeges talaja a Florida aljzatát felépítő mészkőrétegen fekszik. Ez mészkőréteg a földtörténeti újkorban keletkezett, majd erre rakódott rá 1-2 méternyi agyag és tőzeg. A száz kilométer széles, az Okeechonee-tóból érkező, Kissimmee folyó valahogyan áthaladt a mocsáron, egészen a floridai öbölig, ma viszont ezt a 200 kilométeres távot igen lassan teszi meg. Szélessége már csak 80

kilométernyi, átlagos mélysége 15 centiméter. Időjárása trópusi, nedves, így nyáron sok a csapadék, mindennap záporok, zivatarok vannak, míg az év másik felében kevesebb az eső. A páratartalom mindig magas, a júliusi középhőmérséklet 30 Celsius-fok körül alakul, a januári 18 fok. Az éves csapadékmennyiség 160 centiméter.

Tudtad-e?

A mocsaras vidékeken szélszélű meleg nyári éjszakákon a mocsár felett apró imbolygó lángocsák jelennek meg. A babona szerint az ott élő gonosz szellemek, a lidércek gyújtanak tüzet, és ezzel csalogatják áldozataikat az ingoványba. A mocsárban elpusztuló növényzet bomlásakor könnyen gyulladó foszforvegyület (foszfor-hidrogén, PH₃) keletkezik. A nyári melegben ennek a gáznak az öngyulladás következik be, amely meggyújtja a bomlásakor szintén keletkező mocsárgázt, a metánt. A gázbuborékok fel-fellobbanó képe a természet sejtelmes játéka.

A legjellemzőbb növénye egy télisás faj, *Cladium jamaicense* (sawgrass). Ezeknek időnként tüzre van szükségük, hogy megújulhassanak, ilyenkor a felhalmozódott szerves anyag hamarabb lebomlik. Tüzeket általában villámcsapások okoznak, ilyenkor a tűz csak a felszínégeti le, így a gyökérzet épségben megmarad. A magas vízállás nem jó sawgrassnak, mivel ha gyökere hosszú ideig oxigén nélkül marad, akkor elpusztul, ha viszont sűrűn nő, akkor jó fészkelő helye az alligátoroknak.

A periphyton, az algákból álló növényi massa a tápláléklánc alja, ezt eszik a lárva és a mintegy 275 halfaj. Az alligátor

Guy Bradley, a mocsár őre

1961 óta teljes védelem alatt állt, mivel majdnem kipusztult. Mára az állomány annyira felszaporodott, hogy habár még védett, újra vadászható. A terület másik érdekes, kedves faja a floridai lamantin, mely szintén védett, mivel sok egyed lelte halálát a csónokok propellerei miatt. Él itt még virginiai szarvas, floridai nyúl és puma is (floridai párdúc). Négyszáz madárfajt jegyeztek fel, melyek életben maradásához Guy Bradley-nek (1870–1905), a mocsár első vadőrének, nagy szerepe volt, mivel az 1800-as években sorra lötték a madarakat és adták el a tollakat egy New Yorkban működő kalapgyárnak. A madártollal díszített női kalapok annyira népszerűek voltak a századfordulón, hogy a kócsagos toll 28 grammja 32 dollár volt, ami drágábbnak számított akkor, mint az ugyanekkora tömegű arany. A kapzsiság nem ismert határokat, és ezrével pusztították a madarakat. 1901-ben már törvényben kellett szabályozni a madarak kilövését, és 1902-ben már őrt is állítottak szolgálatba a madarak védelme érdekében. Guy Bradley az Everglades őrzőjeként hajójával folyton járta a vizet, hogy tájékoztassa a vadászokat, halászokat az új törvényről. A kócsag, gém, ibisz madárállomány növekedésnek indult, bár az illegális vadászatok nem szűntek meg.

Jelenleg a védelem mellett a terület megőrzése a világ legtöbb pénzt felemésztő környezetvédelmi kísérlete.

Lenner Ádám (Ng.hu)

Ahova fehér ember sokáig be sem merészkedett

Az alligátor 1961 óta teljes védelem alatt áll

Rénszarvasokat alkalmazna az orosz rendőrség

Rénszarvasokat alkalmazna az orosz rendőrség Északnyugat-Szibériában, a Jamalo-Nyenyec régióban. Az állatok szánhúzóként segíthetnék a rendőrök munkáját a nehéz terepen. A régió az ország egyik leghidegebb, tundrás területén fekszik, ahol a talaj szinte egész évben fagyott. Ugyan a rendőrségnek vannak hómobiljai, az állatok olykor megbízhatóbb közlekedési eszközt jelentenek.

„Természetesen vannak hómobiljaink, de meg kell érteni, hogy a gép az csak gép. A hómobil lerobbanhat, vagy elakadhat a tundrán, de a rénszarvas mindig tovább bír menni” – mondta Irina Pimkina, a Belügyminisztérium helyi munkatársa az Ivesztyija című lapnak. A régióban előfordul, hogy a rendőrségnek a tundrára rénszarvassánnal menekülő gyanúsítottat kell üldöznie. Ezért a rendőrök remélik, hogy a rénszarvasok könnyebbé teszik a munkájukat. Az orosz védelmi minisztérium jelenleg nagyjából 150 szamarat és öszvért alkalmaz hegyes vidékeken, és a törvények nem zárják ki a rénszarvas használatát sem. Oroszország nem az egyetlen állam, ahol rénszarvasokat alkalmazhat a rendőrség: Finnország lappföldi területein szintén használják járőrözésre az állatokat.

Rohamosan csökken az afrikai zsiráfok száma

Az elmúlt évtizedben 40 százalékkal csökkent az afrikai zsiráfpopuláció nagysága az emberi tevékenység, orvadászat és a háborús konfliktusok miatt egy természetvédelmi szervezet szerint. A zsiráfszámlálásokat támogató Afrikai Vadvédelmi Alapítvány (AWF) adatai szerint a Nigerben őshonos nyugat-afrikai zsiráf egyedszáma ma körülbelül 400, a csak Kenyában és Ugandában élő Rotschild-zsiráf populációja mintegy ezerre rúg. Az alapítvány úgy véli, hogy az afrikai zsiráfok száma lényegesen alacsonyabb, mint az elefántoké, becslései szerint a fekete kontinens félmillió elefántpopulációjának egyötödét teszik ki a világ legmagasabb emlősei.

Az afrikai szavannák lakói régebben számos helyen megtalálhatók voltak a Szaharától délre, de ma már csak elszigetelt populációik maradtak fenn. Kilenc alfaja ismert: az angolai, a szudáni, a közép-afrikai, a núbiai, a csádi, a fokföldi, Rotschild-, a maszáj és a Thornicroft-zsiráf. Az AWF a zsiráfok megóvására alakult Giraffe Conservation Foundation a jövő év elején tervezi közzétenni átfogó jelentését az Afrikában élő zsiráfpopulációk nagyságáról, állapotáról.

Zeusz, a csillagszemű bagoly

Egy észak-kaliforniai lakos a verandáján talált rá a sésérült kisbagolyra, akit elvitt egy közeli állatorvoshoz. Kiderült, hogy az állat vak, ezért nekirepült a háznak, és emiatt megsérült. A bagoly végül a Wildlife Learning Centerbe (Sylmar, Kalifornia) került, ahol az ott dolgozóknak köszönhetően a kisbagoly, akit Zeusznek neveztek el, teljesen felépült a sérüléseiből. Vaksága miatt Zeuszt nem lehetett visszaengedni a vadonba, de új otthonra lelt a Wildlife Learning Centerben. Zeuszt úgy emlegetik, mint a csillagszemű baglyot, mivel a vaksága olyan elváltozást okozott a kötőhártyáján, amelytől a szemei olyanok lettek, akár az éjszakai égbolt. A megmentett bagoly a központ munkatársai szerint nagyon barátságos, szereti az emberek közelségét, és a központba látogatóknak is rögtön a kedvence lett.

RÜGYFAKADÁS

Kedvenc fám

Az én kedvenc fám a nagyszüleim háza előtt, vagyis a szomszédunkban áll, meggyfa. Kicsivel magasabb a ház tetejénél, számításaim szerint négy méter magas lehet. Körülbelül tizenöt éve ültették.

Tavasszal sok szép virága van, és ha az idő kedvez neki, nyáron bőséges termést ad. Ilyenkor felmászom rá, és eszem a finom, zamatos meggyet. Amikor az összes meggy megérik, a nagytatámmal és édesapámmal leszedjük. A nagymamám és édesanyám egy részét befőttbe, a többit pedig fejte teszi el, hogy télen is fogyaszthassuk a finom meggyet. Nyáron a terebélyes lombja árnyékot ad, így a nyári hőségben is játszhatunk alatta. Ősszel szép, színes leveleket hullat, ezeket kupacokba kaparjuk, és abban ugrálunk. Ez jó móka. Télen sajnos nem lehet rá felmászni, mert csúsznak az ágai.

Szeretem ezt a fát, mert fel tudok rá mászni, vastagok az ágai. Sok élmény fűz hozzá, és remélem, nem vágják ki sosem, mert akkor nagyon szomorú leszek.

Szerda Adrián, 5. osztály, Samu Mihály iskola, Óbecse

Ha én polgármester volnék...

Ha én polgármester volnék,
Mindenkivel jót tennék.
Szeretne a város apraja és nagyja,
Mindenkinek volna feladata.

Ha én polgármester volnék,
Sok problémát megoldanék.
Mindenkinek szeretne,
És boldog lenne.

Toldi Márk, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Az én kis sztorim

Képzéljétek el, kivel találkoztam!

Egy szép éjszaka elmentem a mamámhoz.

Biciklizés közben bámészkodtam, azt figyeltem, milyen szépek a csillagok. Nézetem-néztem, egyszer csak felbukkant egy tányér alakú valami. Először nem is tudtam, mi az, de ahogy közeledett, sejtettem, mi lehet: egy hullócsillag. Nem az volt, hanem földönkívüli űrhajó, amelyben ufók voltak. Nagyon megijedtem, de szépen nyugodtan hajtottam tovább a biciklit. Ők azonban utánam jöttek, gyorsabbak voltak nálam, és megfogtak. Így hát elkaptak, hátrakötötték a kezem és elvittek. Kiabálhattam, hogy „segítség, segítség!” Hiábavaló volt, mert egy lélek sem volt kint az utcán. Fura volt a kezük, nyálkás a kinézetük. Zöld testük volt fekete nagy szemekkel, arról meg ne beszéljünk, hogy milyen nyelven beszéltek; mint a kínaiak. Felvittek az űrhajóba, ott csak nézelődtem. Egyszer megálltunk, majd elvittek valahova, nem tudtam hova visznek, hogy mit akarnak tőlem. Meg is kérdeztem, de egy szavamat sem értették. Szomorú is voltam, hogy soha többé nem láthatom a családomat. Egy palotához értünk. Gondoltam, talán a királynőjükhöz visznek. Oda is állítottak elé. Valamit beszélt, de én nem értettem. Hoztak egy labdát, amelyre leírták: „Isten hozott a Marson”, üdvözöltek, majd megkérdezték, hogy mi a hamis burek receptje. Azt írtam:

– Adjon Isten, felséges királynő! Elmondom a receptet, de cserébe visszaviszel az én bolygómra? Azt írta a királynő:

– Persze, visszaviszünk, csak áruld el a receptet! Egyszer ettünk, de megkóstolnánk még egyszer.

Elmondtam, és hazavittek a Földre.

Ez a nap egyben jó és rossz is volt. Azért volt rossz, mert az űrlény félelmetes volt, és azért volt jó, mert találkoztam az űrlényekkel, és én voltam az első, aki járt a Marson. Remélem, neked is lesz egyszer ilyen élményed!

Rác Szabó Alíz, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Riportalanyom a keresztapám

Sziasztok! Kellemes őszi napon kint ültünk a keresztapámmal és faggtam.

– Jó napot! Az első kérdésem az lenne, hogy hívják, hány éves, és hogy hol dolgozik?

– A nevem Tót László, 53 éves vagyok. A Miren fémipari magánvállalat munkása vagyok.

– Melyik iskolában tanulta ki a szakmáját?

– A szakmámat a MESC, másképpen fémipari, elektrotechnikai és közlekedési szakiskolában 1979-ben fejeztem be. A tanulmányaim egy évig tartottak. Ma Ivan Sarić szakközépiskolának nevezik.

– Hány éve dolgozik a szakmájában?

– Az én szakmámban 33 éve dolgozok már.

– Kérem, soroljon fel és mutasson be néhány gépet és szerszámot...

– Van félautomata esztergagép, marógép, gyalugép, fűrógép, körkösörűgép, sikkösörűgép. A szerszámokból felsorolhatnánk sok mindent, sok fajtát, de csak néhányat emelek ki: esztergakések, abból is van száz fajta. Marókések, gyalukések, különböző fajta fűrők stb. Az esztergagép, amelyen én dolgozom, a henger alakú fém rudakból forgácsolás útján kész munkadarabokat állít elő. A gyalukés négyszögletes gyorsvágó acél, másképpen sztriria.

– Hogy zajlik egy munkanap?

– Reggel hét órakor kezdjük, majd aktívan dolgozunk tíz óráig, utána félórás szünetet tartunk, ekkor reggelizünk, ezután aktívan dolgozunk egy óráig, majd megállunk húsz percre kávészünetre, és ezután tizenhat óráig nem állunk meg.

– El szokott-e fáradni a munkahelyen, és hány órát szokott dolgozni?

– Az én szakmámnak az a hátránya, hogy sokat kell a gép előtt állni, és átlagban tíz órát dolgozok naponta.

– Jól lehet-e keresni a szakmában?

– Ebben a szakmában valamikor lehetett, de manapság itt nálunk nincs megbecsülve. A fizetésünk átlaga jó.

– Ajánlja-e a fiataloknak?

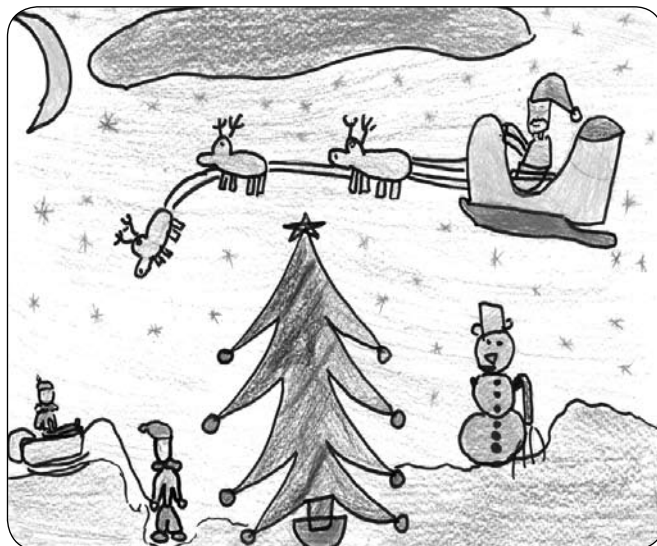
– A mai fiatalok szerintem döntsék el saját maguk, mert minden szakmát szeretni kell.

– Mi a saját véleménye a szakmáról?

– E szakma nagyon szép szakma, mert az ember mindennap újabbnál újabbat tanul.

Köszönöm, hogy ilyen szép riportot írhattam a keresztapámról. Szép élmény és szép emlék marad.

Szabó Tímea, 7. osztály, Đuro Salaj iskola, Szabadka

Lénárt Róbert, 1. osztály, Sonja Marinković iskola, Nagybecskerek

Az állatkert

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy állatkert, amelyben nagyon sokféle állat élt: zsiráf, foka, zebra...

Sokan látogatták ezt az állatkertet. Volt egy család, amely különösen jól érezte itt magát.

Az anyuka ezt mondta:

– De szépek a fókák!

Az apuka így szól:

– Milyen szépek a zebrák!

A kisfiú így vélekedett:

– A majmok a legszebbek!

A kislány is elmondta a véleményét:

– Szerintem a zsiráfok a legérdekesebbek!

Mivel minden látogató más-más állatnak örült, így a mesém is csak ennyivel zárul: Állatkertbe menni csuda jó!

Hajas Gréta, 2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Bence felkereste Miklóst a nádasban

Miután Toldi már rég a nádasban járt, anyja megkérte Bencét, hogy menjen el a fiáért.

Bence este indult útnak kosárral a kezében. Visszanézett a falura és a Toldi-házra. A patak halkán folydogált. A harmatos fűvet a susogó szél fújta. A mező virágai tündököltek a holdfényben. Bence lassan közeledett a nádashoz. Magas náddal és ijesztő hangokkal volt tele a környék. A szolga nehezen mozgott a sáros, csúszós helyen. A madarak és a többi állat nyugtalanul, feszülten figyelte az ismeretlen vendéget. Bence sem volt igazán nyugodt. Kicsit félt a rémítő hangoktól. Hirtelen gallycsörrenést hallott. Öröme megaláta Miklóst. Rögtön megölelte. Nem akarta elengedni. Odaadta neki az elemózsiát, amelyet az anyja küldött. Bence megkérdezte Miklóstól, miért ment el otthonról.

– Megöltem egy katonát, és ezért szégyenemben elbujdostam. – válaszolta.

– Gyere velem haza! – kérlelte a hűséges szolga.

– Nem mehetek vissza. György és katonái rögtön elvinnének a király színe elé, hogy ott megöljenek – mondta a férfi.

A cseléd szomorú lett a szavak hallatára. El kellett fogadnia, hogy gazdája nem fogja meggondolni magát.

Bence bánatára gazdája nélkül indult vissza a faluba. Toldi Miklós pedig tovább folytatta útját Buda felé.

Éter Máté, 6. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Borsos Leon, 1. osztály, Miroslav Antić iskola, Palics

RÜGYFAKADÁS

Én is megértettem az állatok nyelvét

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy mező, ahol én sétálgattam.

Megláttam egy tehenet. Megkérdezte, hogy nem láttam-e a csordáját? Én azt mondtam neki, hogy láttam, elmentek délre legelni. Menjen dél felé, és meglátja őket.

– Köszönöm a segítséget! – mondta a tehen.

Sétáltam tovább, és beértem egy erdőbe egy folyó mellé. Láttam egy vergődő halat a parton, aki azt mondta:

– Segíts nekem, mert kisodort a víz a partra! Bedobnál-e a vízbe?

Azt mondtam:

– Persze – és visszadobtam. Ezután hazaindultam. Mikor beértem a faluba, láttam egy kutyát. Azt mondta:

– Segíts, húzd ki a tüskét a mancsomból!

– Persze! – Mindjárt felkeltem, és segitettem neki.

A házam előtt láttam egy macskát, amely megkért, hogy hozzak neki tejet. Sietve kihoztam neki a tejet, amit jóízűen megivott.

Fáradtam értem haza, és bezuhantam az ágyba, de boldogan, mert örültem, hogy érttem az állatok nyelvét, és segitettem rajtuk.

Brindza Kocsis Richárd, 4. osztály, Đuro Salaj iskola, Szabadka

Tréfás történet a családban

Hiszitek, vagy nem hiszitek, ez a történet úgy történt, hogy édesanyám ebédre darából húsleveset főzött.

Rakott bele követ és faleveleket. Egy egész napig főzte, hogy a kő jó megpuhuljon. Bors helyett földet szórt a levesbe. Kanállal tálalta, és tállal kanalaztuk. Olyan ízletes volt, hogy még most is fáj a hasunk tőle. Mikor jót lakmározunk, lefeküdtünk aludni. Reggel, amikor felébredtem, az ébresztőóra ugatott. Úgy felriadtam, hogy kiugrottam az ablakon. Később kocsival kimentünk a gyümölcsösbe, és a fákról leszedtük a zöldségeket. Hazafelé a lovas kocsink fakereke kilyukadt. Nagy nehezen hazaértünk, majd eldunsztoltuk a zöldségeket. Ami megmaradt, abból ízletes pálinkát főztünk. Másnapra a pálinka megromlott, de se baj, kiöntöttük a malacoknak. A malacok elkezdtek táncolni és ugrálni.

A malacok addig vigadtak, míg ki nem józanodtak, és még most is élnek, ha meg nem haltak.

Közös fogalmazás, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Családom

Hol volt, hol nem, volt egyszer egy nagy család. Szorgalmas, becsületes, tette kész. Apukám reggeltől estig dolgozik, hogy mindenünk meglegyen, s amiben csak tudja, segíti a nővéreimet is. Anyukám is igen talpraesett. Nem ijed meg a kemény munkától. Kitaróan dolgozik. A nővéreim már férjhez mentek. Ők Dianna és Daniella. Mindkettőjüknek van gyereke, aminek nagyon örülünk. Így az én szorgalmas szüleimből nagymama és nagypapa lett. Valójában a mi családuk nem fogyott, hanem szaporodott. Az ünnepi teríték nem három főre van, hanem tízre. Ennél nagyobb öröm már nem is kell, mint amikor visszhangzik a ház a kicsiktől. Egy igazi összetartó, boldog család, amely tagja a bajban sem hagyja el a másikat, kitarunk egymás mellett. Szüleimnek én vagyok a legfiatalabb lányuk. Mindenben segítenek és tanítanak, főleg arra, hogy ne ítélkezzünk senki felett, ha nem bizonyosodtunk meg a dolgokról. Igen szórakoztatóak és vidámak tudnak lenni. Ebbe a családba két szomorú sorsú kislány is tartozott. A sors kegyetlen, ők már más úton járnak, nagyon sajnálom őket, hiszen már testvérként szerettük egymást. Végezetül úgy gondolom, hogy minden ember ott érzi magát igazán otthon, ahol szeretik, és elfogadják olyannak, amilyen. Szerencsére, igaz szerény, de boldog családban élhetek, amiért hálás vagyok.

Rózsa Debóra, 6. osztály, Október 18. iskola, Zentagunaras

RÜGYFAKADÁS

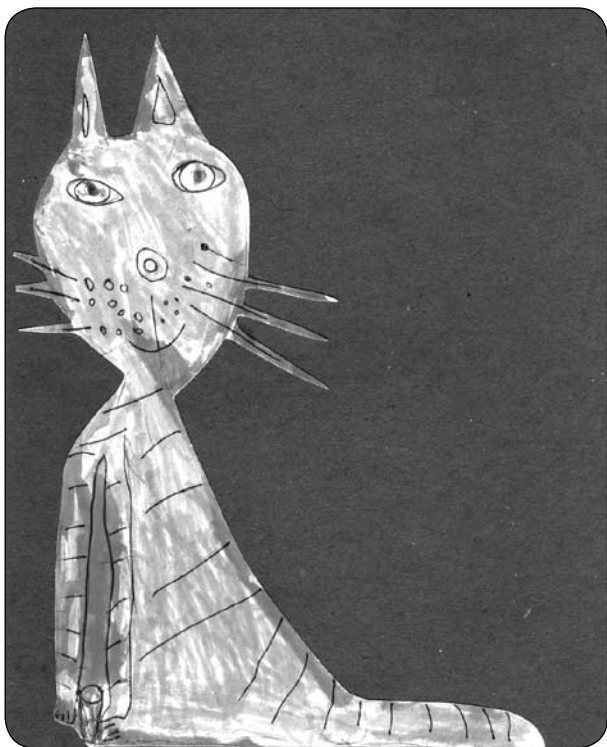

Mindennapi kenyereink

Jenei György pékmesterrel készítettem interjút, aki nyugdíjba vonulásáig a pékiparban dolgozott.

- Miért választotta ezt a szakmát?
 - A nagybátyám pék volt, és gyerekkoromban sokat ott voltam nála. Láttam, mi mindent készít a pékségben, és már akkor megszerettem ezt a szakmát.
 - Hol tanulta ki ezt a mesterséget?
 - Nagybecskerekben jártam szakiskolába, a gyakorlati tudást pedig privát pékségben szereztem meg.
 - Hány évig járt szakiskolába?
 - Három évig, azután négy évig segédmunkás voltam, és utána jött a mesteri vizsga.
 - Amikor meglett a mester vizsga, folytatta ezt a szakmát?
 - Igen. Saját pékséget nyitottam.
 - Hogy készült akkor a kenyér?
 - Akkor még kézzel dagasztottuk a tésztát. A kovászt kellett előbb elkészíteni, ez hat óra hosszáig állt. Aztán vizet adtunk hozzá, lisztet szitáltunk rá, és máris lehetett dagasztani. Egy órát állt a tészta, és aztán mértük ki. A mérés után a tésztát kenyérré formáltuk. A formálás után megvártuk, hogy megkeljen a tészta, és aztán bevetettük a kemencébe.
 - Mennyi ideig sülték a kenyerek?
 - Fél órától negyvenöt percre, nagyságtól függően.
 - A kenyér mellett sütött-e péksüteményeket?
 - Igen, sütöttem. Zsemlet, kiflit, guduckalácsot, burekot stb.
 - Mennyi lisztet használt el egy nap alatt?
 - Naponta 400 kg liszt fogyott el.
 - Hol adta el a kenyeret és a süteményeket?
 - A pékség melletti üzletekben.
- Giuri bácsi már nyugdíjas. Még egy utolsó kérdésem volt hozzá.
- Szokott-e még néha kenyeret vagy péksüteményt sütni?
 - Nem. Negyvenöt évig dolgoztam ebben a szakmában, és most már szívesebben járok horgászni.

Megyeri Milica, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcserenye

Losonczi Miklós, 3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Kedves Pajtások!

Azt vettem észre, hogy az idő múlásával mind nehezebben tudom kiválasztani azokat a fogalmazásokat, melyek közlésre kerülnek. Ez bizonyosan annak is köszönhető, hogy a tanév előrehaladtával egyre több jó munka születik, egyre többet küldetek belőle, és a témák is olyanok, melyekhez szívesen nyúltok. Némely munka valóságos bravúrral ér fel, épp ezért csaknem sajnálom, hogy nincs lehetőség még több munka közlésére.

A héten a **bácsfeketehegyi Nikola Đurković** iskolából Vajda Noa harmadikos tanuló küldte el rajzfilmfigurát megörökítő rajzát. A **topolyai Csáki Lajos** iskolából három karácsonyi ihletű rajz érkezett: Bodor Dorottya, Gyurik Balázs és Nagy Daniella (5. osztály) munkája. A **muzslyai Szervó Mihály** iskolából Sarnyai Valentin, Csordás Anasztázia és Kocsis Erik (4. osztály) munkája futott be címünkre.

Nagyon örülünk az elektronikus postán érkező munkáknak is, a **péterrévei Samu Mihály** iskolából ezen a héten is gondoltak ránk. Továbbérkeznek a lexikon tartalmú bemutatkozások az **adai Cseh Károly** iskolából, de más jellegű fogalmazásokat is kézhez kaptunk az ötödikesek és a hatodikosok tollából. Kubina Molli (6. osztály), Vámos Viola, Nagy Anna, Gordos Ágnes, Vreckó Viktor, Mellár Dorina, Nagy Bálint, Kis Bicskei Vivien, Mihalek Bálint, Péter Alíz, Szél Kata, Kazinczy Beáta, Petrics Réka, Bezdán Dorián, Véber Róbert (5. osztály)

Köszönjük a munkákat ezúttal is!

Nagy Magdolna

Barátságnap

Angolóránk volt éppen, amikor egy kedves tanárnő kihívott a testvéremmel együtt az osztályteremből. Megkérdezte tőlünk, hogy pár nap múlva tudnánk-e fogadni ebédre egy vidéki tanulót. Megtetszett az ötlet, de a szüleinket is meg kellett kérdezni. Igent mondtak.

Tíz óra körül érkeztek meg a bácskossuthfalvi diákok. Mindannyian az ebédlőbe vonultunk. Beszélgetve, játékokkal ismerkedtünk. Egy fiúval nagyon összehaverkodtunk. Ő Szabolcs. Iskolánk bemutatása után egy óránkra is bevittük, tornaórára. Megkértük, csatlakozzon foci-csapatunkhoz, de ő nem akart. Később vendégeinkkel ellátogattunk a templomunkba, ahol alaposan bemutatták azt. Nagyon szép előadást hallhattunk. Vendégeinknek nagyon tetszett, amit láttak. Az ebéd a vendégfogadók otthonában volt, vagyis Szabolcs nálunk ebédelte. Úgy tűnt jól esett neki az étel, vagy már nagyon éhes lehetett, mert jóízűen evett. A délutánt játékokkal, beszélgetéssel töltöttük. Ha jól szórakozik az ember, gyorsan repül az idő. Hamar hat óra lett, és vissza kellett menni az iskolába. Ott zenés műsor várt ránk. Nagyon élveztük. A buli végeztével a vendégek elbúcsúztak és hazamentek.

Megígértük egymásnak, hogy tartjuk majd a kapcsolatot.

Pletikoszity Tamás, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Madarak

Fényes fenyő ég alatt,
Rajta élnek madarak.
Fütyörésznek nyári reggel,
De mikor az őszi felkel,

Mennek, mennek, vándorolnak.
Ősszel, télen odavannak,
De mikor kisüt a nap,
Visszajönnek fütyörészni,
Üldögélni, éldegélni.

Varnyú Róbert, 5. osztály, Samu Mihály iskola, Óbecse

Az életmentés

Kacor Dani csínyjeiről sok történet kering. Sőt, költemény is szól róla. Mert azt mondják, ennek a kis versnek ő a hőse: Volt egyszer egy fiú, úgy hívták, hogy Dani. Leckéjét sohasem tudta fölmondani.

Ám itt most Kacor Dani nem mint a rossz tanulásban kivételes, meg éneklésre méltó nagyság szerepel. Mást tárgyal ez a mese.

Egy fagyos téli napon Kacor Dani az utcán lézeng. Egyelőre nem akadt még semmi eszméje: mivel üsse agyon a délutánt?

Hát ki jön vele szembe? Az osztálynak a legjobb tanulója, Csicseri Elemér. Azt is mindjárt ki lehetett találni, hogy a közelben levő korcsolya pályára tart Elemér. Mert vállán átvetve lógott a korcsolyája.

Hüm-hüm! A jégen csúszkálni nem utolsó szórakozás. Csak hát, akkor a korcsolyáját nyáron eladta, és a vételárát krumplicukorba fektette, az aztán télen legfeljebb sikankózzhat a jégen. A Kacor Dani esete pedig ez volt.

Hanem abban a pillanatban már ki is alakult a Dani agyában egy remek terv, hogyan lehetne neki is korcsolyázni korcsolya nélkül. Azaz a Csicseri Elemér korcsolyájával. Tehát így csapott rá:

– Szervusz, Elemér! Csak nem ide a közelbe készülsz, erre a vacak jégpályára? Hiszen itt drága pénzért olyan nyüzsgést találsz most, hogy egy becsületes iramot nem vehetsz. Rád másznak, te mászol másra. Amellett a pályáór folyton rád sípol, és kitiltással fenyeget. A hangszóró úgy bömböl, hogy megsüketülsz. Érdemes egyáltalán odamenned?

– Ez mind igaz – válaszolt erre Elemér. – Viszont hol találsz közelebb jobb jégpályát?

– Hol? – tájékoztatta őt Dani. – Innen pontosan hat villamos-megállónyira, a vasúti töltésen túl van egy nagyszerű kubikgödör. A jege most tükörfég. A környékről alig járnak oda csúszkálni. Gyakorolhatsz hosszú távra, gyorskorcsolyázásra, figurát a pompás, szabad jégpályán. Ott aztán nincs ör. Nincs beléptidő. A villamos vonaljegy kettőnknek sem több mint pár fillér, tehát így csokit vehetünk a jégpályára szánt összegben. Mit szólsz ehhez?

A kaland valóban kápráztatónak rémlett. A kalandvágy a legkitűnőbb tanuló szívében is ott szunnyad. Csicseri Elemér máris tétovázóan vetette ellen:

– Igen, barátom! De Ákombák tanító bácsi éppen ma tiltott el minden tanulót az útfélen és a szabad jégen való csúszkálástól. Sok balesetre, szerencsétlenségre hivatkozott...

– Áh, ugyan! – kezdte rábeszélni társát Dani... És előszedte az ékesszólás, fenyegetés minden fegyverét. Végül pedig a sopánkodásra és rimánkodásra tért. Már hogy Elemér tartozik neki annyi baráti önzetlenséggel, hogy amikor nincs korcsolyája, hát odakölcsonzi kissé a magáét!... Ezt pedig a jégpályán nem lehet megoldani!...

Tovább így és úgy... Csicseri Elemér jó szívét meglágyították a Kacor Dani zokszavai.

Izskoltak, késedelem nélkül, a tilalmas szabad jég felé robogó villamoshoz.

Hát abban Kacor Dani nem hazudott, hogy a mély kubiktó jegén pazarul, szabadon siklott a korcsolya. Tízszer annyi csúszkáló is elveszett volna a terjedelmes jégtükör hátán, mint amennyi a környék gyéren lakott házaiból látogatta. Három vagy négy osztálytársra is bukkantak közöttük, így aztán együtt és külön remekül indult meg a mulatság.

A befagyott tó egyik csücskében kis nádas lengedezett a csipős alkonyati szellőben. A nádas mellett jókora darabon nem fagyott be jól a tó vize. Az tette valószínűleg, hogy a közeli téglagyártól, föld alatti vezetéken át, itt folyt a tóba a langyos szennyvíz. A tónak más helyütt vastag, biztos a jege ezen a helyen csalókan, megtévesztően elvékonyodott széles, hosszú csikban. A környék összes csúszkálói elkerülték ezt a veszés helyet.

Csicseri Elemér azonban most először látogott erre a jégre, így tehát mind nagyobb lendülettel körözött, cikázott összevissza a tó jegén, végül bátran nekiszárgaldott a vékony jégcsíknak is.

„Hajhó! Hajhó!” – Elemér fülébe hatolt a többi csúszkáló figyelmeztető kiáltószava. Hallotta ugyancsak, hogyan kezd ropogni alatta a jég. De már későn!...

A következő pillanatban a beszakadt jégnek éles táblája csapódott az arcába. Azzal már mérült is alá, a hideg vízfenékre.

Ha eszméletét veszti Csicseri Elemér? Vagy kevésbé sekély vízbe zuhan? Menthethetlen vége van.

De hát a tó vize itt nem ért följebb Elemér nyakánál. Inkább a fenék sűrű iszapja akadályozta meg a mozdulásban. Kacor Dani pedig, társai élén, rohanvást ott teremtett a segélyére.

A tóparton hosszú karót fedezett fel Dani. Hanyatt-homlok odarohant érte. Aztán, a jeges vízbe gázolva a partról, odanyújtotta a karó végét Csicserinek, így sikerült annak keservesen kijutnia a borzalmas fűrdőből.

A halálos szerencsétlenség ezzel enyhébb balesetté vált. Ám a további, fenyegető kellemetlenségek még nem múltak el.

Hogyan jut haza Csicseri Elemér nyakig lucskosan a téli estében? Mi lesz, ha az iskolába is eljut a baleset híre? Kire hárul a felelősség érette?

Nos, Kacor Dani legalább úgy reszketett aggodalmában, mint szerencsétlenül járt barátja.

De valóban, az osztály legjobb tanulója vallott az, hogy Csicseri Elemér becsületszavára fogadta, hogy ő maga nem márt be senkit – sem otthon, sem az iskolában – a történetekért. Minden maradjon titokban!...

Másnap az iskolában valóban semmi port nem kavart nyilvánosan a Csicseri-féle baleset. Csak egy kis kör sugdolózott róla. Kacor Dani és csúszkáló társai. Kissé nyugtalanító volt, hogy Csicseri Elemér nevét a hiányzók sorában olvasták föl az osztályban. Mi lett vele?

De hát lezajlott az első, a második óra és a harmadik is a szokott rendben. Az utolsó órán Ákombák tanító bácsi egy testes, jó külsejű idegen emberrel jelent meg. És a következővel kezdte:

– Kedves gyerekek! Ez a bácsi itt velem Csicseri Elemér édesapja. Fiát, osztályunk legjobb tanulóját tegnap délután súlyos szerencsétlenség érte azáltal, hogy beszakadt alatta a jég korcsolyázás közben. Most otthon fekszik erős lázzal. Csak annyit vallott be édesapjának a balesetéről, hogy itt ülnek osztálytársai között azok, akik kihúzták a jég alól, és ezzel az életét mentették meg. Ám megnevezni nem akarta ezeket a derék fiúkat. Általam szólítja föl tehát most őket, hogy jelentkezzenek...

Ákombák tanító bácsi már folytatta:

– Csicseri Elemér édesapja egy nagy doboz csokoládét akar jutalmul átszolgáltatni a fia megmentőinek!

Brumm-buru-brumbummü! Egyszerre dübörögtek, döngtek a padok, és majd földültek, hogy Kacor Dani és három társa fölugrott a helyéről.

– Mi voltunk! Én is ott voltam!... Én is! – hangzott összevissza a csúszkáló csapat torkából. Majd az egész kart túlharsogta Kacor Dani vijjogó hangja:

– De én húztam ám ki Elemért egy rúddal!

– Hát akkor, fiacskám, gyere ide, fogadd el tőlem ezt a csekélységet, s terád bízom, mennyiben részelteted belőle társaidat. Köszönöm neked, édes fiam. Köszönöm!

Két ünnepélyes kézfogás következett. Csicseri édesapja előbb Kacor Danival rázott kezét, aztán a tanítóval. Ezzel búcsúzott is az osztálytól.

Kacor Dani tisztára a megdicsőülés rebegésével állt ott az osztály előtt.

Ám ekkor Ákombák tanító bácsi is osztott ki valamit Kacor Dani és társainak. Azt pedig úgy hívják: igazság!

– Figyelj ide, Kacor Dániel, te javíthatatlan lurkó! Én magam is elismerem, hogy a legjobb tanuló életének megmentéséért jutalmat érdemeltél. Rendben van. Csakhogy most megkapod tőlem a legsúlyosabb büntetést, mert te voltál az a gázfickó, aki Csicseri Elemér társadat a veszélyes szabad jégre csaltad, amit éppen tegnap tiltottam el nektek!... Úgy ám!

Sírva vigad a magyar! – tartja a közmondás. Hát így végződött Kacor Dani életmentő hőstette is. Előbb keseregthetett a büntetésen, csak aztán örülhetett a csokoládénak.

Tersánszky J. Jenő

Sándor Zoltán

Föltámad a szél

(Részlet)

A viharos erejű szél ballangót gombolyított a kicserepesedett földön. A motorzúgás elnémulásával még kifejezettebben lehetett hallani a süvítését. Az autóból egy középkorú nő lépett ki. Feltúrta bézs színű kiskabátja gallérját, és néhány lépést tett a kéményrom irányába. Utastársa, egy idős hölgy, az anyósületről figyelt. A nő, szemellenzöt formázva tenyeréből, végignézett az előtte elterülő réten. Nem sokáig kémlelhette a messzeséget, mert a szél arcába fújta a port. Lehajtotta a fejét, és megvakarta pisze orrát. A gombolyag susogva a bokájához gurult. Arrébb rúgta, és visszaült a kocsiba.

– Iszonyatosan fúj.
– Errefelé mindig fúj...
– Itt történt?
– Azt mondják.
– Kik mondják?
– A helybeliek... Itteni ismerőseink.
– Mit mondanak?
– Azt, hogy itt hantolták el őket. A régi téglagyár gödreiben...
– Ott, ahol az imént jártam?
– Igen... De van, aki azt állítja, hogy egyesekre a dögtemetőben szórtak egy kis földet. A jó ég tudja már ennyi idő után...
– Az hol van?
– Kicsit odébb.
A néni a szélvédőhöz nyomva ujját, az adott irányba mutatott.
– Járt már itt korábban?
– Egyszer... Amikor megtudtam, hogy itt lehet.
– És?
– Semmi...
– Nem fordult meg a fejében, hogy...
– Micsoda?!
– Nem fontos.
– Hogy hazavigyem a holttestét?! Ej de-hogynem... Csak nem mertem. Én sem, meg a többiek sem. Voltak ennél fontosabb dolgok. Föl kellett nevelni a gyerekeket. És azt nem volt könnyű! Sehol sem kaptam munkát. Még takarítónőnek sem kellettem. Amint megtudták, mi történt a férjemmel, úgy kezelték, mint egy leprást.
– Most nem fél?
– Most?! Néhány év híján eltelt lassan fél évszázad. Gyerekeim, unokáim, dédunoká-

im mind külföldön élnek. A nyolcvanhoz közeledve, kitől és mitől kellene tartanom?!

– Igaz... Készíték néhány fotót. Kijön?
– Kimehetek, csak megszorítom a kendőmet, ilyenkor ősszel a szokásosnál is jobban fúj.

Összecsücsörítve ajkait, kemény, előreugró álla alatt szorosabbra húzta a kendő csomóját. Beesett szemével közben a fényképezőgépet babráló nőt fürkészte. Élére vasalt, krémszínű vázonnadrág volt rajta. Kiskabátja alatt fehér garbót viselt. Kabátzsebében kiegészítőként egy fehér szegélyű, barna mintás selyemkendő díszelgett. Megtörölte szemüvegét, és mielőtt még visszahelyezte volna szemére, gyengéden végigsimított orrnycgén.

– Mehetünk?
– Felőlem...
A néni már nyitotta is az ajtót.
– Várjon, segíték...
– Nem szükséges, egyedül is elboldogulok...

A kiskabátos hölgy ennek ellenére vilámgyorsan felpattant, és karjánál fogva segített az alacsony asszonynak kilépni a járműből. A néni egyenesen az egykori kéményhez csoszogott. Végighúzta bütykös ujjait a régi téglákon, és hátat fordítva a szélnek, nekidőlt a téglagyári kéménynek.

– Lefényképezhetem, ahogyan itt áll?
– Nyugodtan...

A nő kattogtatni kezdte a gépet. Különböző szemszögből örökítette meg a néhai téglagyár egyetlen fennmaradt maradványához támaszkodó nénit, és az őt körülvevő kietlen pusztaságot. A fényképezőgép rekeszárán keresztül minden kétdimenziós képbe merevedett körülötte. Pillanatfelvételekbe, amelyek köré történeteket lehet szőni.

Lebabrálta cipője sarkáról a falevelet, és a néni mellé állt.

– Hogyan érzi magát?
A néni, anélkül, hogy elfordította volna távolba révedt tekintetét, csak megvonta a vállát. A nő egy diktafont húzott elő a zsebéből.

– Mit érez? Keserűséget? Szomorúságot? Megkönnyebbülést?

– Nem tudom. Azt hiszem, semmit...
– Mikor tudta meg, hogy idehurcolták őket?

– Néhány nappal az után, hogy megtörtént. A néhány túlélő akkor került haza.

– Mit meséltek?
– Akkor semmit. Csak annyit mondtak, hogy ne várjuk a szeretteinket.

– Mihez kezdett?
– Mihez kezdhettem volna?! Üvöltöttem!

Amikor elfogyott az erőm, akkor abbahagytam. Azokban a napokban örültem, ha napi egyszer valamit az asztalra tudtam tenni a gyerekeknek. Ez lefoglalt. Amit csak lehetett, elhordtak. Főleg felénk, a tanyavilágban, ahol tanú nélkül bármit megtehettek. Mindent dugdosni kellett előlük...

– Kik voltak?
– Nem tudom. Főként ismeretlenek...

– Voltak köztük ismerősök is? A szomszéd tanyák lakói?

– Olykor igen.
– Ilyenkor mit mondtak nekik?

– Semmit. Olyankor nem lehetett velük beszélni. Azon a bizonyos napon sem lehetett velük beszélni...

– Hogyan történt?

A néni végignyálazta kitikkadt ajkait, és szvetterének zsebébe süllyesztette apró kézfejét.

– A ház körül tettem-vettem, amikor beállítottak hozzánk Pali kománk szekerén. Tőle érkeztek. Pali kábán ült a bakon. Még csak fel sem nézett. Bandi a szántóföldön dolgozott. Azonnal ugrasztották a nagyobbik fiamat, hogy menjen érte. Ők addig befészkeltek a házba, azt mondták, szétnézzenek...
– Milyen ürüggyel?

– Fegyvereket kerestek. Legalábbis ezt állították. Hiába mondtam, hogy nálunk olyan nincs, mindent feltúrtak, mire Bandi hazaért, a lisztet, a szalonnát és a pálinkát mind felrakták a kocsira. Az uramnak annyi ideje sem volt, hogy megkérdezze, mi a fene történik, amint megpillantották, felparancsolták a szekérre. Emlékszem, Bandi megkérdezte tőlük, hová viszik, mire a szomszéd gátör szörnyű dühbe gurult, és lehurrogta, hogy fogja be a száját...

– Ezek szerint ismerősök voltak?

– A gátör... Meg az optáns tanító. Volt még velük néhány fegyveres. Mind részek voltak... Énekeltek. Kiabáltak. Lövéldöztek. Akkor láttam utoljára a férjemet...

– Mi történt utána?

– Annyit tudni, hogy Dušan tanyájára vitték őket, meghagyták nekik, hogy el ne mozduljanak a szekérről, ők pedig folytatták a vedelést és a dorbézolást. A túlélők azt mesélték később, hogy az esti órákban Dušan menyé kisurrant hozzánk, és azt mondta nekik, hogy meneküljenek, amíg lehet, mert ezek kivégzik őket, de a foglyok értetlenül fogadták a figyelmeztetést, sohasem foglalkoztak politikával, fogalmuk sem volt, mi lehet a bűnük, ezért maradtak.

A néni egy pillanatra elhallgatott, és megköszörülte a torkát.

– Ide, az écskai község házára hozták őket. Itt van nem messze a falu bejáratától. Szemtanúk szerint szörnyen megkínózták, majd levetkőztették, és addig verték őket, amíg lélegeztek. Bandinak tényleg a fülét is letépték. Aki a veréstől nem szenvedett ki, azt az udvaron föbe lötték. Holttesteiket kocsira dobáltatták, és itt valahol elkaparták.

– De...

– Mi lehetett az ok?

– Igen.

– Ezt senki sem tudja. Lehet, még ők maguk sem. Bandi egyszer-kétszer a Tisza-parti favágás közben összeszólalkozott a gátörrel, Palinak a földjében pedig rendszeresen kárt tettek a gátör szabadon kószáló jószágai, ami nemegyszer szóváltáshoz vezetett... Esetleg ez, a többiek nem tudom...

– Hányan voltak összesen?

– Hatan.

– És ez a gátör... kiféle-miféle volt?

– Dobrovoljac. Szaloniki veterán. Érdeimeiért kapta a földet meg a munkát...

A néni maga elé meredt. A nő kikapcsolta a magnót, vállára akasztotta fényképezőgépét, és megsimogatta a néni karját.

– Ha gondolja, akár indulhatunk is. Még egy helyre el kellene mennem...

– Igazad van, iparkodjunk, egyre jobban föltámad a szél.

Beszálltak az autóba, és a szomszéd falu felé vették az irányt. Útközben egyetlen szót sem váltottak. Már a faluba értek, amikor a néni megszólalt.

– Van még valami.

A nő lelassította az autót, és egy pillantást vetett az idős asszonyra.

– Amíg be nem költöztünk a faluba, akárcsak a többi tanyasít, időnként továbbra meglátogatott bennünket egy-egy fegyveres. Említettem már, hogy mindent dugdosni kellett előlük. Nem kérdeztek azok senkitől semmit, vittek, amit értek, lovat, kocsit, kukoricát, lisztet, jószágot... Egy alkalommal az egyik ilyen éppen ebédidőben érkezett meg. Se szó, se beszéd, leült közénk, megebédelt, majd miután jóllakott, végignézett a fiaimon, és vigyorogva azt mondta nekik, hogy ő ütötte agyon az édesapjukat. A megrendüléstől legyökerezett a lábam. Attól tartottam, nehogy valamelyik gyerek valami meggondolatlan tegyén, az istenvertének ott feküdt a revolvere a tányérja mellett. Szerencsére senki sem moccant, ő pedig megtörölte a száját, felállt és elballagott.

Gulyás József

Fuvola

Ül barlangjában csendben az örök mester,
az ész,
fuvola szól le hozzá.

Fuvola, emeld föl a hangodat szépen,
törd meg az erdőt,
zúgasd a lombokat,
űzd el a felhőket.

Fuvola,
engem szoktass jobban a szeretéshez,
a tavaszi induláshoz,
a nyári kínlódáshoz,
az őszi törvényekhez.

Fuvola,
engem szoktassál az emlékezéshez,
a fákkal meghajláshoz,
a lombokkal lehulláshoz,
a felhőkkel eltűnéshoz.

Fuvola.

(1957)

Kedves Olvasó Tanulók!

Nemrégiben látott napvilágot **Sándor Zoltán Föltámad a szél** (Életjel, 2014) című novelláskötete. Kétrészes címadó szövegéből olvashatjátok itt most az első részt. Nem vidám olvasmány. A 20. század térségének nagy traumájáról szól: a második világháborúban történt megtorlások személyes és tragikus átéltségét közvetíti. Sándor Zoltán előtt más íróink is feldolgozták ezt a témát, miután már beszéd tárgyává lehetett tenni irodalmunkban. Gion Nándor (1941–2002) az *Ez a nap a miénk* (1997) című regényében, Végel László (1941) pedig 2013-as *Neoplanta, avagy az Ígéret Földje* című művében szól ezekről az eseményekről.

Hogy lehetne „önfeledtebb” egy gyermeklap irodalmi rovata? Természetesen. Ám nem lehet csak bestsellert, vidám „ponyvát” olvasni, hiszen a világ dolgairól tudomást kell venni, s a valóság természetesen korántsem ideális, nem is harmonikus. Gondoljunk csak bele! Még a folklór, a népmesék világa sem kerüli el ezt a rettenetet, a görög mitológia megannyi véres eseményt tálal, miként a Biblia, a keresztény világértés könyve is. S ez az időszak, december, a tél, a hideg, a várokozás időszaka egyszersmind az emlékekkel (a világgal és a történelemmel) való szembenézés ideje is.

És egy vers. Az október 31-én elhunyt **Gulyás József** kis remeke.

Olvassátok figyelmesen!

Bence Erika

Akik nem félnek az újtól

Mindig érdekes, amikor egy zenei előadó számára új zenei műfajhoz nyúl. Ezzel most a You+Me formációra célzunk, amelyet Alecia Beth Moore és Dallas Green alkot. Nem csengenek ismerősen a nevek? Márpedig egyikük világszerte nagy népszerűsége tett szert, Alecia Beth Moore

művészneve ugyanis Pink. A rockervilágot megidéző énekesnő tehát új zenésztársat talált magának, Dallas Green kanadai zenészt, együtt hozták létre a You+Me duót, és megjelent első albumuk is, a Rose Ave. A duó nemcsak attól érdekes, hogy egy amerikai világsztár és egy kanadai zenész alkotta formációról van szó, a két előadó számukra új zenei vizekre is evezett.

Pink feltörése és Dallas Green diszkrét tündöklése

Alecia Beth Moore, művésznevének Pink Pennsylvániában született, és a kétezres évek egyik legsikeresebb énekesnőjeként tartják számon. Első albuma, a Can't Take Me Home és első kislemeze, a There You Go R&B stílusú volt és csak mérsékelt sikert aratott. A második kislemeze a Most Girls jobb eredményt ért el, de következő kislemeze a You Make Me Sick ismét nem hozta meg a hozzá fűzött reményeket. A kezdet tehát nem volt könnyű, a változást a kétezres években következett be. Pink 2001-ben Christina Aguilera, Mya, Lil' Kim és Missy Elliot társaságában énekelt el a Lady Marmalade átdolgozását, amely világszerte az élvonalba juttatta az énekesnőt. Még ugyanabban az évben megjelent a Missundaztood

című albuma, amelyben Pink már áttért a pop-rock stílusba. Pink első nagy slágere a Get The Party Started lett, és innentől nem volt megállás, az énekesnő dalai egyre népszerűbbek lettek, a rajongótábora kiszélesedett, lemezei pedig remekül fogytak.

Dallas Green zenei pályája is érdekes. A kanadai zenész 2001-ben az Alexisonfire hardcore zenekarban kezdett zenélni, de zeneszerzőként 2006-tól sokkal nyugalmasabb vizekre evezett a City and Colour formációval, amellyel már kifinomultabb hangvételű szerzeményekkel rukkolt elő.

A meglepetés lemez

Nos, a fentiek tudatában fogalmazódik meg a kérdés: vajon milyen albumot készíthet egy R&B zenei gyökerekkel rendelkező amerikai pop-rock énekesnő és egy kanadai zenész, aki a hardcore-ból indult, majd lazább zenei utakra fordult? A válasz bármennyire is meglepő, de igaz, amerikai folklemezről, ha úgy tetszik, countryról van szó. Aki tehát az előadók zenei előélete folytán kemény, rockos hangzásra számít, az bizonyára meglepődik. Az album egytől egyig lassú, kifinomult dalokat tartalmaz. A duó visszakanyarodott a lírai, jó értelemben vett vidéki és régies dallamvilághoz, amit az ének és az akusztikus gitár jellemez. A You+Me stílusosan a You and Me című dallal mutatkozott be, majd a Break the Cycle és Capsized zeneszámokkal rukkoltak elő.

A Rose Ave album dalait nyilván nem fogjuk nagy partikon vagy pogózós fesztiválokon hallani, és valószínűleg nem is női ki magát az Amerikai Egyesült Államokból, de mindenképpen érdekes utánajárni, hogy mit képes kihozni magából két olyan zenész, akik egészen más zenei műfajokban érzik otthon magukat.

Viaszszobrot kapott

A napokban avatták fel a berlini Madame Tussauds múzeumban Selena Gomez viaszszobrát. A rajongók nagyon lelkesen fogadták, és fényképeszedtek is a szoborral. Ők elégedettek, akadnak azonban olyanok is, akik szerint a szobor nem teljesen hasonlít az élő Selenára. Úgy gondolják, hogy a szem-orr-szaj arányait nem igazán sikerült eltalálni, ráadásul a latin gyökerekkel rendelkező sztárnak ennél sokkal dúsabb a hajkoronája. Mi rád bízunk, dönts el te, neked elég élethű-e Selena viaszszobra.

A sötét erők hajszárítója

Az orosz Tembolat Gugkaev nagy Star Wars-rajongó lehet, ha már sikerült megterveznie ezt a fekete hajszárítót, amelyet maga a gonosz, Darth Vader ihletett. Olyannyira uralja a nagyúr a terméket, hogy egyesek első ránézésre nem is tudják, miről van szó. Sokak szerint akkor lehet igazán csúcs a hajszárító, ha bekapcsolva azt a jellegze-

tes szuszogó, hörgő hangot adja, mint amely a sötét nagyúrra annyira jellemző. Az orosz tervező talán ezzel a termékkel tiszteleg a Star Wars kultusza előtt, hiszen úgy tudni, röpké egy év múlva megjelenik a filmsorozat hetedik része is. Az új film Az ébredő Erő alcímet kapta, és előzetese már fellelhető a világhálón is.

SZTÁRVILÁG

A sokat vitatott művész

A világ képzőművészetének egyik legvitatottabb sztárjának, Jeff Koonsnak nyílt kiállítása Párizsban: lufikutya, órásszív és Michael Jackson a műrecek között. A több mint száz művet felvonultató retrospektív tárlat azt kívánja bemutatni, hogy a provokatív amerikai pop-art művész miként szüntette meg a populáris kultúra és a művészet közti határokat, hogyan értelmezte újra a sztereotípiákat. Jeff Koons és művei nagy vitákat váltanak ki. Egyesek Andy Warhol utódját vélik felfedezni benne, mások szerint ez túlzás, mivel Warholt a haláltudat vezérelte, míg Koons munkásságában semmi nem utal arra, hogy sötétebb irányba is fordulna. Tény viszont, hogy Koons művei csillagászati összegekért kelnek el.

Bond-gonosz lenne

Stephen Hawking egy interjúban tippel látni a legközelebbi Bond-film készítőit. Mint mondta, kerekesebb székével és géphangjával keresve sem találhatnának nála jobb Bond-gonoszt. Nem ez lenne a fizikus zseni első filmes/tévé feltűnése. Megjelent például A Simpson családban, a Star Trek egyik epizódjában Datával, Isaac Newtonnal és Albert Einsteinnel pókezzelt, de zenei produkcióhoz is adta már a hangját, legutóbb a Pink Floyd ősszel megjelent új albumának Talkin' Hawkin' című zeneszámban. Habár Hawkingot mostanában nemigen látjuk a filmvászonon, viszont az életéről szóló, megrendítőnek ígérkező A mindenség elméletére már csak a jövő év elejéig kell várni: januárban érkezik a mozikba.

Készülődik a szélturbina-forradalom

Ausztrália 35 000 kilométer hosszú óceánpartja nagyszerű terepet kínál a szélenergia hasznosítására, és az ország tudósai olyan megoldásokat fejlesztenek ki, amelyekkel az eddiginél háromszor olcsóbban tudnak ezerszer hatékonyabb szélturbinákat építeni.

Most körülbelül 15 millió dollárba kerül egyetlen szélturbina megépítése, és a hatalmas szerkezetet nagy teherbírású hajókon kell a telepítés helyére szállítani. A turbinák működtetése is sokba kerül, mert a bennük lévő mechanika bonyolult, nehéz és drága.

A Wollongong Egyetem kutatócsoportja ezt a mechanikát akarja lecserélni szupravezetőkre, amelyekkel a turbina súlyát és méretét 40 százalékkal csökkenthetnék. (Index.hu)

A fiastyúk őszi ködben

A hónap asztrofotójává lépett elő a magyarországi Bagi László felvétele, mely fantasztikus részletességgel mutatja be az égbolt egyik legnépszerűbb objektumát, a fiastyúkot, amely mind a népi, mind a tudományos megfigyelések kedvelt célpontja. Az alábbiakban a szerző leírja a kép készítésének körülményeit.

„Október végén látogattunk el barátaimmal a Mátra sötét égboltja alá Ágasvára. Megérkezésünk után izgatottan figyeltem az időjárás minden mozzanatát, ugyanis a jó asztrofotó feltétele a tiszta, nyugodt légkör. Számomra különösen fontos volt ez az alkalom, mert ez volt az első bevetése az új 200/800-as, egyedi építésű asztrográfnak. Szerencsére a természet igazán kegyes volt hozzám, hiszen a kisebb felhőátvonulások és a változó erősségű szél ellenére sikerült értékelhető fotókat készítenem a Fiastyúkról. A képek jel/zaj viszonyának javítása céljából néhány nappal később, lakhelyemről, Szarvasról is készítettem még további képeket. Így, a két fotózás eredményeként összesen negyvennyolc fotó összegzésével készült el a publikált felvétel, amely szépen kihozta a halmoz reflexiós ködeinek kekes színét és seprűs szerkezetét”. (Ng.hu)

E-papírból készít okosórát a Sony

A Sony mérnökei megálmodták az okosóra és az e-könyv olvasó gyermekét, a teljesen e-papírból készült órát. Állítólag jövőre jelenik meg a hordható eszköz, amely sokkal kevesebb áramot fogyaszt, mint az LCD kijelzős modellek. Az e-papír vékony, a rajta megjelenített tartalmak erős fényben is jól láthatók, de van a megoldásnak hátránya is: nem színes. Nem mintha attól jobban telne az idő, hogy 16 millió színben pompáznak a számjegyek, és a sportteljesítményünk sem javul a piros szívecskével ábrázolt pulzusról, de az tény, hogy a fekete-fehér e-papír korlátozza a lehetőségeket. Az viszont óriási előny lehet, hogy tulajdonképpen az órapánt is megjelenítő lesz, mert az is e-papírból készül. Így nemcsak minden napra más mintázatot állíthatunk be, de még a hasznos tartalmak, például az olvasatlan üzenetek száma is kifer oda. (Index.hu)

Érkezik a görbemobil

Az LG várhatóan januárban dobja piacra, újabb görbemobilját, még hozzá G Flex 2 néven, mely állítólag sokkal jobb lesz elődjénél. Az LG gyártmányú görbemobil első generációját néhány hónapja próbáltuk ki: az még nem nyerte el a tetszésünket, mert képminősége nem volt túl jó, és sokkal drágább volt a sík felületű társainál – írja az Origo.hu. A G Flex 2 a nem hivatalos értesülések szerint nagyfelbontású – valószínűleg full-HD-s – OLED-képernyője lesz, amely a teteje és az alja között kicsit meg van hajlítva. Továbbfejlesztik a telefon hátlapjának öngyógyuló műanyagját is.

A szerencsés nyolcas szám

A Foo Fighters rajongói jól fogadták az együttes nemrég megjelent új, sorrendben nyolcadik albumát a Sonic Highwayt. A zenekar tagjai nyáron jelentették be, hogy új lemezt készítenek. Ez jó hírt jelentett a rajongóknak azok után, hogy előző albumuk, a Wasting Light 2011-ben jelent meg, az együttes pedig turné utáni pihenőt jelentett be. A szünet azonban nem tartott túl sokáig, a rockegyüttes vezetője, Dave Grohl már tavaly januárban bejelentette, hogy elkezdték a következő stúdióalbumra tervezett dalok megírását. Akkor egy interjúban azt mondta, hogy még 2014-ben kiadják az új lemezt, és ígéretét betartotta.

Ez az év a Foo Fightersnek mondhatni a nyolcas szám jegyében telt. A Sonic Highways a nyolcadik stúdióalbumuk, nyolc dalt tartalmaz, amelyeket nyolc város nyolc stúdiójában rögzítettek: Austinban, Chicagóban, Los Angelesben, Nashville-ben, New Orleansban, New Yorkban, Seattle-ben és Washingtonban. Az album nyitódala a Something from Nothing volt, azután pedig a The Feast and the Famine is megjelent.

Dave Grohl szerint rögtön felismerhető Foo Fighters-albumról van szó, de mélyebb a zenei mondanivalója, érettebb a hangzása. A frontember szerint ezt attól van, hogy rengeteg városban jártak, ahol az emberek hatással voltak rájuk, kiszélesedett a látókörük, és sok újdonságot fedeztek fel. Mindezzel pedig csak gazdagodtak, nem vették el a Foo Fightersre jellemző hangzást.

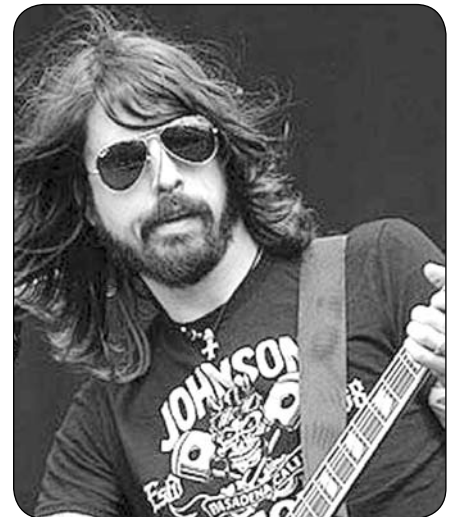
Dave Grohl tizenkét éves korában kezdett el komolyabban érdeklődni a zene iránt. Először gitározni tanult, majd a nyolcvanas évek közepe felé dobolni. Jó döntés volt, mivel a nyolcvanas évek végére a Seattle-i Nirvana dobosaként vált ismertté. Sok Nirvana-rajongó számára viszont nem volt ismeretes, hogy ezalatt Grohl számos saját szerzeményt

írt, amelyeket ezek után stúdiókban felvette, majd kiadta Late! álneven.

Kurt Cobainnek, a Nirvana frontemberének a halála, mindent megváltoztatott. Hat hónap elteltével Dave Grohl stúdióba vonult barátjával és producerével, Barret Jonesszal. Zeneszámokat vettek fel, miközben csaknem minden hangszeren Grohl játszott. A zenészt ezután egy nagy kiadó kereste fel, helyrehozták a demófelvételeket, aminek az eredménye a Foo Fighters nevű album lett, ami egyben az ezek után létrejött együttes neve és első lemeze is lett. A Foo Fighters egyébként a második világháborús „foo fighter” kifejezésből származik, amelyet a titokzatos légi jelenségekre használtak. Grohl azonban nem szerette volna, ha a Foo Fighters szóló projektum marad, így zenésztársak után nézett. Szóba került Krist Novoselic, az egykori Nirvana basszusgitáros, de egyikük sem szerette volna, ha az új

együttesben a zenei világ a Nirvana újjászületését vélné felfedezni. Grohlhoz ezek után Nate Mendel, William Goldsmith és Pat Smear csatlakozott, utóbbi a Nirvana nem hivatalos tagjának számított. A Foo Fighters tehát 1995-ben alakult meg, és azonnal turnéra indultak.

Első albumuk után egyre sikeresebb lemezeket adtak ki: The Colour and the Shape (1997), There Is Nothing Left to Lose (1999), One by One (2002), In Your Honor (2005), Echoes, Silence, Patience & Grace, Wasting Light (2011) és jó eséllyel a 2014-es Sonic Highways is követi a sikeresorozatot. Az együttes azóta megélt néhány tagváltást, de már egy ideje Dave Grohl, Pat Smear, Nate Mendel, Taylor Hawkins és Chris Shiflett alkotják a zenekart. A zenevilág tehát szegényebb lett ugyan a Nirvanával, de egy lelkes ízig-vérig zenésznek köszönhetően, gazdagabb a Foo Fightersszel.

Honfoglaló őseink mint divatdiktátorok

A férfi és a női viselet között alig volt eltérés

A magyarok jólöltözöttsége bizonyos korszakokban közsímet volt, de azt valószínűleg kevesen tudják, hogy honfoglaló őseink egyenesen divatdiktátoroknak számítottak: az akkori Nyugat tőlük leste el a még ma is alapdaraboknak számító öltözékeket. Ázsiából érkező elődeink *térdig érő kabátjából, a kazakból lett a mai zakó, az együtt viselt kazakból és nadrágból az öltöny, a kaftánból a kabát, a kepenegből a köpönyeg, a kalpagból a kalap, a háromnegyedes szárú, puha cipőből a mokaszin.*

nem a köznépre és a harcosokra is jellemző volt. Volt még egy jellegzetessége az akkori magyarság öltözködésének: ezen a téren egyértelmű volt az emancipáció, hiszen a férfi és a női viselet között alig volt eltérés.

A férfiak és nők a felsőtestükön álló nyakú, kender- vagy lenvászonból készült rövid, dísztelen inget viseltek. Ennek az ujját, mint a nadrágok szárát pánttal, nemritkán ezüstpánttal fogták össze. Az ingnek volt hosszabb változata is, ezt széles bőrv tartotta össze. A felsőruha alatt teljes alsóruhát hordtak.

Ezt a higiéniai szempontból forradalminak

Előkelő honfoglaló magyar férfiak öltözéke

A korabeli nyugati krónikákból és a hazai régészeti leletekből is egyértelműen kiderül, hogy elődeink nagyon adtak a külsejükre. Ruháik, fegyvereik, eszközeik nemes anyagokból, nagyon gazdag, finom díszítésekkel készültek. És ez nem csupán az előkelőségekre, ha-

számító öltözködési szokást szintén elődeinktől vette át a „művelt Európa”. E fölött viselték a gazdagon díszített kaftánt, amelyet nemcsak hátul, hanem a lovaglás miatt kétoldalt is felhasítottak. Később jött divatba a zeke, a nemezköpeny, a szőrmés ködmön és a szűr.

A lányok ruházatának illusztrációján jól látszik az alsónemű, melyet őseink viseltek, szemben a „művelt európaiakkal”, akik a honfoglalás korában nem ismerték az alsónemű fogalmát

Találd ki!

Vagy már tudod?

Melyik ország zenéje és tánca a habanera?

Haiti
Kuba
Jamaica
Puerto Rico

Melyik a legsósabb tenger?

Arafusa-tenger
Vörös-tenger
Azori-tenger
Karib-tenger

Melyik változat helyes?

Ádám-csutka
ádámcsutka
Ádám csutka
ádám-csutka

Mire utal Nápoly neve?

Régi város
Új város
Nagyváros
Szép város

Melyik európai országra utal a magyarországi Helvécia település neve?

Ausztria
Hollandia
Horvátország
Svájc

Hogyan írjuk le helyesen a hisz ige felszólító módú alakját?

higyen
hidjen
higgyen

Melyik az a magánhangzó, amelynek nagybetűs alakjára nem teszünk ékezetet?

í, ö, i, á,

Melyik bécsi kastély neve magyarul szép kút?

Belvedere
Inzersdorf
Albertina
Schönbrunn

Hogyan kapcsoljuk a tulajdonnevekhez a -szerű szóelemet?

kötőjellel
különírjuk
egybeírjuk

A megfejtéseket december 17-éig várjuk a Jó Pajtás (Nyereményjáték), 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1. levélcímre, vagy e-mailben a: szerk@jopajtás.info címre.

A legszerencsésebb egy mesecében, az újvidéki Forum Könyvkiadó ajándékában részesül.

Levezzünk!

Szerettek-e ismerkedni, barátkozni? Egyáltalán vannak-e lakóhelyeteken kívüli barátaitok? Hogyan tartjátok a kapcsolatot?

Ahelyett, hogy megválaszolnánk a sorjázó kérdéseket, inkább helyt adunk a péterrévei Samu Mihály iskola ötödikesei kezdeményezésének. Magyarórán a levélírás követelményeit tanulmányozva tanárnőjük mesélt nekik arról, hogy az ő korosztálya még a Jó Pajtás hasábjain keresett levelezőtársat, és így nem egy új barátság is született. Az ötlet megtetszett nemcsak a péterrévei diákoknak, hanem szerkesztőségünknek is. Mai számunkban néhányuk rövid bemutatkozását közöljük, és ha igény mutatkozik rá, a jövőben szívesen közlünk hasonló tartalmú felkéréseket.

Levelezőtársat keresnek

Lorettának hívnak, tizenegy éves, ötödikes, péterrévei lány vagyok. Kedvenc tantárgyaim az angol, a magyar és a zene. A választott tantárgyam a természetörzök. Levelezőtársat keresek!
Címem: Guba Loretta, 21226 Péterréve, Téglagyári út 51.

Kornéliának hívnak, ötödikes vagyok. Péterrévén lakom. Szeretem a növényeket és az állatokat. Levelezőtársat keresek!
Címem: Farkas Kornélia, 21226 Péterréve, József Attila 96.

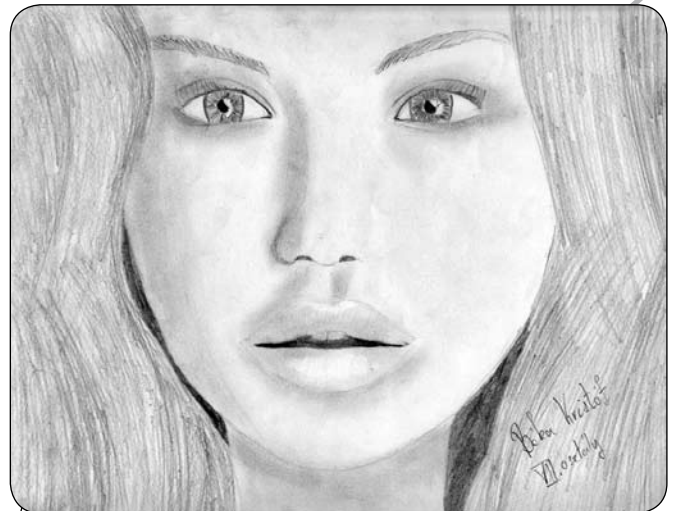
Én egy tízéves, ötödikes, vékony alkatú, barna szemű és barna, hosszú hajú lány vagyok. Keddenként és csütörtökönként járok néptáncolni. Kedvenc órám a magyar. Visszahúzó és segítőkész vagyok. Levelezőtársat keresek!
Címem: Nagy Emília, 21226 Péterréve, Zmaj Jovina 51.

Csanádnak hívnak. Tizenegy éves vagyok, ötödik osztályba járok. Szeretem a sportot, főleg a focit. Szabadidőmet a barátaimmal töltöm. Kedvenc órák a biológia. Levelezőtársat keresek!

Címem: Hajdú Csanád, 21226 Péterréve, Ady Endre 10.

Az én nevem Zsófi, tizenegy éves vagyok. Szeretek kézműveskedni. A választott tantárgyam a rajz, a nyelvtan a kedvencem. A kedvenc állatom a kutya, két kutyám van. Nagyon szeretem a növényeket. Az olvasás és a bűvárkodás a hobbi. Levelezőtársat keresek, lehetőleg lányt!

Címem: Cseri Zsófia, 21226 Péterréve, József Attila 7/a

Egy lány arca. Bóka Kristóf, 7. osztály, Szaján

NEVEM: **Gordos Ágnes.**
BECENEVEM: Ági.
CÍMEM: 24430, Ada.
SULIM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly Általános Iskola, 5. c.
OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Solymosi Éva.
ALSÓS TANÍTÓNŐIM: Berta Rózsa, Barna Helga
OSZTÁLYVEZETŐSÉG:
elnök: Gordos Ágnes,
titkár: Onyecki Babett.
KEDVENC TANTÁRGYAIM: Rajz, földrajz, magyar.
AMI NEHEZEN MEGY: Biológia.

KEDVENC TANÁRAIM: Pesznyák Erika, Matić Ilona, Máriás Valéria.
KEDVENC OSZTÁLYTÁRSAIM: Onyecki Babett, Fehér Ivon, Kocsis Zsanett, Kazinczy Beáta, Vastag Tekla, Simon Dóra.
KEDVENC KÖNYVEM: Berg Judit: Rumini datolyaparton.
HOBBIM: Olvasás.
KEDVENC SPORTOM: Kézilabda.
KEDVENC EGYÜTTESEM: One Republic.
KEDVENC DALOM: Taylor Swift: Shake it of.
KEDVENC SZÍNÉSZEM: Brendan Fraser.
KEDVENC SZÍNEIM: Kék, zöld.
KEDVENC ÉVSZAKOM: Nyár.
KEDVENC ÉTELEM, ITALOM: Palacsinta, forró csoki.
AMIT EL TUDOK KÉSZÍTENI: Tea, palacsinta.
KEDVENC ÁLLATAIM: Leopárd.
MI LESZEK, HA NAGY LESZEK? Író.
NO ÉS A SZERELEM?: –

NEVEM: **Bognár Odett.**
BECENEVEM: Odi vagy Bodros.
CÍMEM: Ada.
SULIM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly Általános Iskola, 5. b.
OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Bacsi Dávid.
ALSÓS TANÍTÓNŐIM: Ürményi Erika, Maksó Éva.
AZ OSZTÁLY VEZETŐSÉGE:
elnök: Mihalik Bálint,
titkár: Túri Marianna
KEDVENC TANTÁRGYAM: Földrajz, német.

KEDVENC TANÁRAIM: Apró Ildikó, Matić Ilona.
KEDVENC OSZTÁLYTÁRSAM: Vámos Viola, Bakurek Barbara, Kis Bicskei Vivien.
AMI NEHEZEN MEGY: Szerb.
KEDVENC OLDALAM A JÓ PAJTÁSBAN: Állatkirakat.
KEDVENC KÖNYVEM: Tom Sawyer.
HOBBIM: Olvasás.
KEDVENC SPORTOM: Görkorcsolya.
KEDVENC FILMEM: Titanic.
KEDVENC DALOM: Firework.
KEDVENC EGYÜTTESEM: Tankcsapda, Katy Perry
KEDVENC SZÍNEM: Kék.
KEDVENC ÉVSZAKOM: Tavasz.
KEDVENC ÉTELEM: Palacsinta, jégkása.
AMIT EL TUDOK KÉSZÍTENI: Palacsinta, kávé, tea.
KEDVENC ÁLLATAIM: Nyúl, ló.
MI LESZEK, HA NAGY LESZEK? Tanárnő.
NO ÉS A SZERELEM? Van, de titok.

TESZT ✓

Milyen állat rejtőzik benned?

1. Szombat este 10 óra van. Hol vagy?

- a) Ilyenkor már a szépítő alvásomat alszom.
- b) Tanulok még kicsit.
- c) Bekapcsolom a számítógépet, és chatelek, internetezek.

2. Szeretnéd, ha megválasztanának a...

- a) ...leglazábbnak – engem nem lehet kihozni a sodromból.
- b) ...legsikeresebbnek – mindent akarok, és nagyon komoly céljaim vannak.
- c) ...legátláthatatlanabbnak – senki sem tudja, hányadán áll velem.

3. Egy szemtelen srác éppen most szólt be neked. Mit teszel?

- a) Egyszerűen faképnél hagyom. Nem ereszkedem le az ő szintjére.
- b) Gyilkos pillantást vetek rá.
- c) Ilyet nem tehet velem. Visszaszólok neki, de azt nem teszi zsebre!

4. Komoly válságba került az életed (pl. szerelmi válság). Hogyan dolgozod fel?

- a) Felhívom a legjobb barátnőmet, és tanácsot kérek tőle.
- b) A haveri körtől kérek tanácsokat.
- c) Elgondolkozom a dolgon, egyedül is megbirkózom vele.

5. Számolod a napokat, amíg...

- a) ...végre kipihenheted magad egy kellemes hétvégén.
- b) ...itt a szülinapod, sokat bajlódtál a megszervezésével.
- c) ...végre itt a szünidő! Semmivé, szabadság!

Értékelés

Legtöbb az a válasz: Puha pandamacsi

Te lazán fogod fel az életet. A pandához hasonlóan te is a megszokott környezetben érzed jól magad. Ahelyett, hogy végigbuliznál az éjszakákat, inkább otthon maradsz, és megnézel egy jó filmet DVD-n. Ez a lazaság nagyon fertőző.

Legtöbb a b válasz: Vad musztáng

Vállalod a kihívásokat, és mindig keresed az alkalmat, hogy megcsillogtathasd a tehetségedet. Akkor vagy a legjobb, ha csapatban dolgozhatsz a barátaiddal, akik kérdés nélkül támogatják a legőrültebb ötleteidet is.

Legtöbb a c válasz: Kis vadmacska

Teljes erőbedobással élvezed a szabadságot, még a kockázatot is belekalkulálod. Amilyen rugalmas és mozgékony vagy, szinte mindig győzedelmeskedsz valamiben. Viszont nem ajánlatos túlságosan felidegesíteni téged, mert előjön belőled a bestia.

Horoszkóp

Kos

Eljött az ideje, hogy befejezd a függőben lévő teendőidet. Ha valami újba vágnád a fejszéd, előbb le kell tudnod az előttd álló feladataidat.

Bika

Az utóbbi időben egyre többet ábrándozol valamiről. Ideje valósággá tenned elképzeléseid. Tökéletes az időzítés az új kezdetekhez, úgyhogy ne habozz tovább: cselekedj!

Ikrek

Most nincs helye a lustálkodásnak, és nem csak azért, mert elvárásoknak kell eleget tenned. Magadnak is rengeteget bizonyíthatsz, ha kicsit összeszeded magad.

Rák

Igen vonzóznak tűnik az az elgondolás, hogy önállóan, mások segítségével nélkül oldod meg a problémáidat. Csak hogy erre még közel sem állsz készen...

Oroszlán

Kissé mintha elrugaszkodtál volna a realitás talajától. Nincs ezzel gond, amíg kötelességeidnek maradéktalanul eleget teszel – a fennmaradó időben annyit ábrándozol, amennyit csak akarsz.

Szűz

Komoly kihívással kell szembenézned, nemcsak a tananyagot, de az iskolában uralkodó közhangulatot illetően is. Szükség lesz az agymunkára, hogy elsimítsd a helyzetet.

Mérleg

Könnyen megtalálsz a közös hangot másokkal. Itt az ideje valóban tenni valamit a céljaidért is. Ha változtatni szeretnél valamin, csak beszélned kell a megfelelő személlyel.

Skorpió

Végre megkapod azt az elismerést, amelyre már régóta vágytál. Nehogy azt hidd azonban, hogy mostantól nincs más dolgod, mint a dicséretben sütkérezni. Továbbra is bizonyítanod kell!

Nyilas

Rengeteg az energiád, és optimistább is vagy a szokásosnál. Így a legunalmasabb, legnehezebb feladatokon is könnyen átrágod magad. Kreativitásra fel!

Bak

Bármilyen kilátástalan helyzetben is találsz magad, mindig van kitől segítséget kérsz. Merj hangot adni problémáidnak, és minden gördülékenyen fog menni.

Vízöntő

Ahhoz, hogy jól teljesíts, rendbe kell tenned magad kívül-belül. Ehhez kellő magányra van szükséged, úgyhogy teremtsd meg magadnak a kellő feltételeket!

Halak

Szeretnél mindenkivel jó kapcsolatot ápolni, de néhány emberben egyszerűen képtelen vagy megbízni. Ne aggodalmaskodj ezen, hanem lépj tovább! Figyelj azokra, akiket szeretsz!

„Kedves Bizi!

Tizenhárom éves lány vagyok, akinek meggyűlik a baja a népszerűséggel. Októberben levágattam a hajam, valamint rengeteg új, divatos holmit kaptam. Amikor először mentem az új frizurámmal és külsőmmel az iskolába, mindenki úgy nézett rám, mintha új diák lennék, csak később derült ki, hogy én én vagyok. Minden fiú csak azzal nyúzott, lesznek-e a csaja, a lányok meg csak arról faggattak, hol és mikor vettem a cuccokat, hol nyiratkoztam le. Egy nap kiderült, hogy én vagyok a legnépszerűbb lány az iskolában. A fiúk még jobban akarták, hogy én legyek a barátnőjük, a lányok pedig kezdtek megutálni. Mit tegyek, hogy továbbra is népszerű maradjak, de mégse utáljanak a lányok? Kérlek, segíts!

Válasz:

Kedves Orchide!

Nem tudom, te hogy vagy vele, de nekem kicsit álomszerűnek tűnik a történeted. Mintha a Hamupipókékat érintette volna meg a varázspálca. Ha te magad belülről nem változtál meg, az maradtál, aki voltál addig is, kedves, barátságos, kommunikatív tizenéves, akkor az új külsőd nem kellene, hogy olyan nagy gondot okozzon. Mert aki jól ismer, az a belső alapján szeret téged. Inkább az piszkálja sokak fantáziáját, hogy mi is történt nálatok, hogy hirtelen „rengeteg divatos holmit kaptál”, ha eddig nem voltál olyan divatozós. Mivel általában, minden újdonság, „minden csoda három napig tart”, így a fiúk érdeklődése is lassan visszatér majd a normális mederbe. Ami a lányokat illeti, az irigység teljesen emberi dolog, és ha te természetesnek veszed a nálad történet változást, nem vágsz föl, nem dörgölöd az orruk alá, hogy te milyen populáris vagy, akkor biztosan ők is újra kedvesek lesznek veled. Te továbbra is úgy viselkedj velük, mint régen. Az igaz barátnők kirtartanak melletted jóban-rosszban. Aki nek most zúrod a szemét, valójában nem is volt olyan barátnő, mint amilyennek hitted. Ilyen kapcsolati vízváltások lesznek még az életed folyamán, és ezek jó alkalmak arra, hogy újraértékeljük, vagy átértékeljük a kapcsolatainkat és a viszonyainkat. Ne vágj föl a lányok előtt, és minden a helyére kerül. A fiúkkal meg nem kell csak azért együtt járni, mert ők felajánlották. Inkább mond nekik, hogy inkább barátkozzatok, ismerjétek meg egymást, és majd kiderül, közülük melyik változik át békából királyfivá.

„Kedves Bizalmas sorok!

Van egy fiú, aki három évvel idősebb nálam, és én belezúgtam. Félek elmondani neki, mit érzek iránta. Már többször észrevettem, hogy figyel, rám mosolyog. Lehet, hogy én is tetszem neki, és ő is ugyanolyan helyzetben van, mint én. Mit tegyek? Elmondjam neki, vagy talán várjak még egy kicsit? Kérlek, segíts! Várom a tanácsod.

Válasz:

Kedves Hópihe!

Az eddigi tudás és tapasztalat azt sugallja, talán jó lenne még várni a nyílt vallomással. Sokszor az életben nem jó, ha túlságosan nyíltak, emancipáltak vagyunk, és mindenáron el szeretnénk érni a célunkat. Néha jobb kivárni, hogy a másik fél tegye meg az első lépést. Hogy kisebb legyen a tévedés valószínűsége, előbb jól meg kell figyelni a személy viselkedését és elemezni a felénk küldött jeleket. Te is igyekezz kicsit több időt eltölteni a szimpátiád közelében, jelezz neki mosollyal, a tekintetteddel, köszönéssel, hogy érezze, felfigyeltél rá, rokonszenves-

Orchide”

„Kedves Bizi!

Eljött az idő, hogy fiú létemre én is tanácsot kérjek tőled.

Nyolcadikos vagyok, és azt hiszem, újra bele szerettem a volt barátnőmbe, aki egy évvel fiatalabb nálam. A legjobb barátom szerint a lány nem érdemli meg, hogy foglalkozzam vele, de a legjobb barátnője váltig állítja, hogy érdemes nála próbálkoznom. Részemről nem volna nehéz újakezdeni, csakhogy mindenki azt hiszi, utáljuk egymást, ami nem igaz, mert mi titokban beszélgetünk, és még a titkainkat is elmondjuk egymásnak. Mit tegyek? Mit fognak szólni a barátaim, ha újakezdek vele a kapcsolatot? Kérlek, segíts!

Replay”

Válasz:

Nehéz döntést kell meghoznod, nem irigyellek. Döntened kell, és nem vagy biztos benne, hogy jó döntést hozol. Bárhogy is döntesz, megbánod – mondja a régi szerb mondás. A barátaid pedig egyáltalán nem könnyítik meg a dolgodat. Biztos, hogy bárhogy döntesz is, a sok jó mellet a csalódás és a fájdalom is benne van a „pakliban”. Ha úgy érzed, a lány nagyon fontos számodra, hogy mindketten sokat tanultatok az előző szakításból, és továbbra is nagyon vonzódtok egymáshoz, folytassátok a dolgot, hisz igazából nem is fejeztétek be. Miért kell a titkolózás? Ezen elgondolkodtál-e? Miért szégyelled, és félsz mindenki előtt vállalni, hogy továbbra is jó viszonyban vagy a lánnyal? A barátaid miatt, mert nagyra tartod őket? Vagy esetleg piszkálnak a lány miatt? Én valahol a háttérben ott látom a barátok óvása mellett az önzésüket, és jó adag féltékenységet is. (Ami teljesen normális dolog!) Hány barátod van, aki már járt lánnyal?

Ha úgy döntöttél, hogy folytatod a lánnyal a kapcsolatodat, mondd el a barátaidnak, számodra nagyon fontos a barátságuk, örülsz, hogy jó barátok, és meg akarnak védeni. Viszont az ÉLETET csak úgy tudjuk megtanulni, ha éljük, szeretünk, szakítunk, a csúcson is vagyunk, de kudarcot is vallunk. Ha fáj, akkor sírunk, ha boldogok vagyunk, akkor nevetünk. Ha ilyenkor ott vannak velünk a barátaink, az még jobb. Ha viszont inkább barátkozni szeretnél a lánnyal, és továbbra is megosztjátok egymással a titkaitokat, az is nagyon jó, hisz nem kell mindig minden szálát elszakítani, nagy veszekedések és harag közepette elválni egymástól. (Csak nagyon ritka dolog!) Persze ebben nagy szerepet játszik az is, hogy mennyi érzelmet, és energiát fektettünk egy kapcsolatba. Ha fokozatosan kihűlnék az érzelmeik, kölcsönösen megállapítottátok, hogy már nem szeretitek egymást, nagy felhajtás nélkül is be lehet fejezni a történetet. Ha pedig csalódunk a másikban, ő nagyon megbántott bennünket, akkor a fájdalom előhívja a haragot, támadunk, és mi is meg akarjuk bántani a másikat. Mindez, nagyon is emberi dolog. Hogy mi is lesz valójában, azt a lánnyal való beszélgetés után tudhatod csak meg.

Hópihe”

Egyszerű tippek, hogy könnyebben induljon a napod

Ha nem vagy korán kelő típus, akkor megmutatjuk, hogyan pörgesd fel a reggeled!

Tervezz előre!

A másnapi ruháid készítsd ki még előző este! Tudjuk, hogy ez nem új ötlet, de tényleg segít. Gondold végig, hogy a következő napon hova kell menned, és az időjárás-előrejelzést se felejtse el megnézni. Így nincsenek feleslegesen elpazarolt percek reggelente.

Az arckezelést végezd el lefekvés előtt!

Manapság a boltokban nagyon sok olyan kencefice kapható, amely megfelelően hidratálja az arc bőröd. Ha reggel felébredsz, akkor elég csak a sminket felkenned, és már indulhatsz is az utadra.

Hagyd ki a hosszú hajkésztéseket – formázd természetesen!

Mikor este megmostad a hajad, fond be, majd amikor reggel felkelsz, ne is csinálj vele semmit! Ha beérsz a suliba, akkor egy-

szerűen csak bontsd ki, és teljesen olyan hatást fog kelteni, mintha a lány fuvallat összekócolta volna. Persze ezt csak akkor csináld, amikor nincs hideg, hiszen könnyen megfázhatsz.

Kettő az egyben

Ha reggel kell zuhanyoznod, egyszerre tudsz hajad mosni és zuhanyozni is. Nem kell mindent külön-külön elvégezni.

Szóval, még ha nem is vagy korán kelő típus, akkor sem kell rohanva eltöltened minden egyes reggelt. Tervezz előre, és légy kreatív!

Őrült frizurák

Mérész, szokatlan, vicces és őrült frizurákat láthatunk a most következő képeken. A legőrültebbek attól sem riadnak vissza, hogy kedvenc állatokat, színészüket, festőjüket vagy tárgyukat elevenítsék meg újra frizurájukkal. A furcsa fazonoknak, érdekes alakoknak, formáknak és elképesztő színeknek köszönhetően a hajszobrászat kifejezése új értelmet nyer.

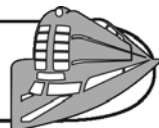
Kupakokból készít gyönyörű ékszereket a művész

Nem lehet elégszer hangsúlyozni, az újrahasznosítás mennyire fontos. A művészetben és a szépségben is.

Yoav Kotik izraeli ékszertervező teljesen más alapokra helyezte a környezetbarát művészetet: egészen hordható, sőt esztétikus darabokat alkotott, na, miből? A többnyire szemétként landoló üvegkupakokból.

Szenvedélyesen rajongsz kedvenc italdéért, és attól sem riadnál vissza, hogy magadon viseld a logóját, vagy csak egyszerűen valami rendhagyó kiegészítőre vágysz? Ebben a kollekciónban megtalálod, amit keresel, a művész saját honlapján az egész szériát bemutatja a nagyközönségnek, ám mi csak néhány bájos alkotást emeltünk ki, mintegy ízelítő gyanánt.

Esőerdőktől a korallzátonyig

A Yucatán-félszigeten több száz cenote található

Mit rejtegethet ez a furcsa szó? Létezik ilyesmi?

Persze, hogy létezik, de tőlünk igen távol. Épp Mexikóban, ott is a Yucatán-félszigeten kell keresni, ott, ahol a maja civilizáció központja is volt. Olyan maja városromokat csodálhatunk itt meg a varázslatos természeti képződmények mellett, mint Tikal, Calakmul, Uxmal és mások. Kihívó és veszélyes hely lehet a Yucatán-félsziget. Hatalmas erejű hurrikánok pusztítanak felette, déli része tele van esőerdőkkel, különben pedig buja dzsungel borítja. A keleti part mentén a világ második legnagyobb egybefüggő korallzátonya határolja. A félsziget számos óriási lagúnát, mocsarat foglal magában. Nem csoda, ha állat- és növényvilága egyedülálló, és rendkívül sokan szívesen meglátogatják.

A félsziget egyik legérdekesebb jellegzetessége a karsztos kőzetből kialakult több száz cenote. Ezek az édesvízzel telt, 4-5 méter mélytől 50–60 méter mélységig beomlott kör alakú barlangok. A dinoszauruszok kihalásának fő okaként megjelölt Chicxulub-krátert is ezek segítségével fedezték fel.

A cenotéknak általában nagyjából kör alakú nyílásuk van, faluk nagyon meredek, sokszor függőleges. Az aljukon összegyűlő víz legtöbbször igen tiszta felszín alatti víz, ezért a cenoték közelében lakó emberek ősidők óta ezekből nyerték ivóvizüket. Számos kisebb cenote alján azonban nincs víz, és vannak olyanok is, melyekbe a felszínről érkező patakok víze zúdul le látványos vízesések formájában.

A Yucatán-félszigeten 7000 és 8000 közé tehető a cenoték száma.

A múltban keletkezett cenoték lassan bár, de folyamatosan pusztulnak, és ma is keletkeznek újak. A legtöbb cenote a Yucatán-félszigeten található. A legismertebbek azok, melyek valamely maja romváros közelében találhatók. Tulum község területén több föld alatti barlangrendszer húzódik, melyek helyenkénti beszakadása szintén cenoték létrejöttét okozta. Néhány cenote található Mexikó északabbi vidékein is.

Kevés olyan úti cél van a világon, mely olyan **sokszínűséget** tudna nyújtani a turistáknak és utazóknak egyaránt, mint Mexikó. **Acapulco és Cancún** végeláthatatlan homokfövényei, a világ egyik legnagyobb városa, **Mexikóváros** és a **maja, valamint azték romterületek** mind más jellegű szórakozást nyújtanak annak, aki eljut oda.

Mexikóban az a szerencsés helyzet, hogy **megtekintésre érdemes romok** két fő területen, Mexikóváros környékén és a Yucatán-félszigeten találhatóak. Sokan úgy is látogatják meg az országot, hogy néhány napot a fővárosban töltenek, ahonnan bejárják a környék nevezetességeit, majd átrepülnek a félsziget valamelyik üdülőparadisomába – legtöbbször Cancúnra – és ott látogatják meg a legjelentősebb maja és azték városokat.

Én sajnos nem jártam Mexikóban, viszont csodálatos mindaz, amit erről az országról olvastam. A maják eltűnt civilizációja, a természet változatossága számunkra, európaiak számára egyenesen hihetetlen lehet. Például sohasem láttam cenotét, sőt sokáig azt sem tudtam, mi fán terem. Mexikó viszont bővelkedik benne, nézd csak meg a felvételeket, és meggyőződhetsz róla!

The Great Blue Hole víz alatt keletkezett. Vagyis nemcsak a szárazföld, hanem a víz is beomolhat, és átengedi helyét az újabb vízmennyiségnek, egy cenoténak. A felvételünkön látható képződmény Belize partjainál található (ejtsd: beliz). Majdnem kör alakú, átmérője 300 méter, mélysége 120 méter

Tudod-e, mi fán terem a cenote?

A cenote természetes módon kialakult kútszerű karsztképződmény, jellegzetesen Mexikóban, azon belül is a Yucatán-félszigeten fordul elő. A mészköves felszín beszakadásával keletkezik, átmérője és mélysége is néhány métertől akár százméteres nagyságrendig terjedhet, alján rendszerint álló- vagy folyóvíz található. Neve a maja nyelvű tz'oonot szóból származik, jelentése: kút vagy szakadék

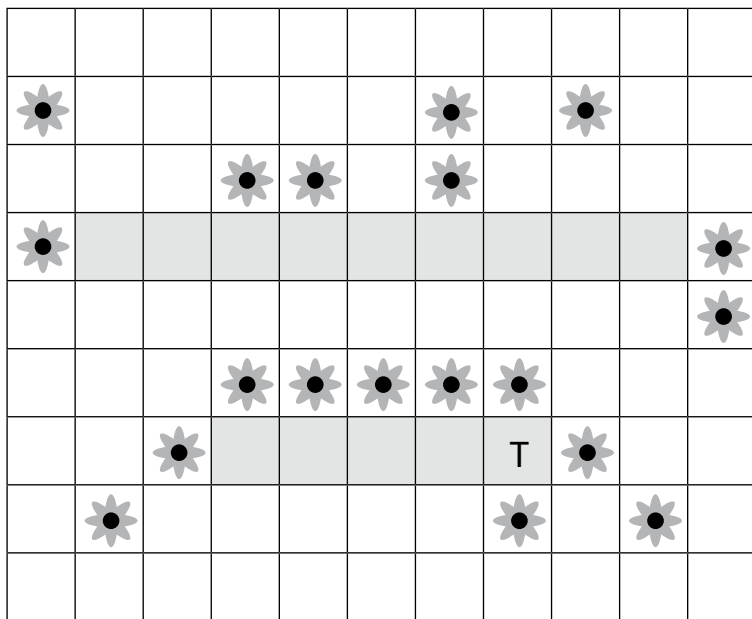

Fürdésre is alkalmas

Alulnézetből is csodás. Cenote a Marieta-szigeteken

TARKA OLDAL

Berakós rejtvény

– Mit gondolsz, hogy hívják a zöld ruhás szerzetest?
– ...

(Megtudod, ha berakod a szavakat, betűhalmazokat a rejtvényrácsba.)

Kétbetűsek: ÁR, CG, EH, FS, HA, NP, ÓG, RA, RI.

Hárombetűsek: ADA, ARA, ÁGA, BOT, ÉZK, ITT, ROG, TTÓ.

Négybetűsek: OENT, ÓGUB, ZORA.

Ötbetűsek: FOROG, NÉZZE, SANYI, TIRIP.

Hatbetűs: RÁKÖLT.

Hétbetűsek: ASZKÉTA, FERTŐTÓ.

Tízbetűs: TÉLI PIHENŐ.

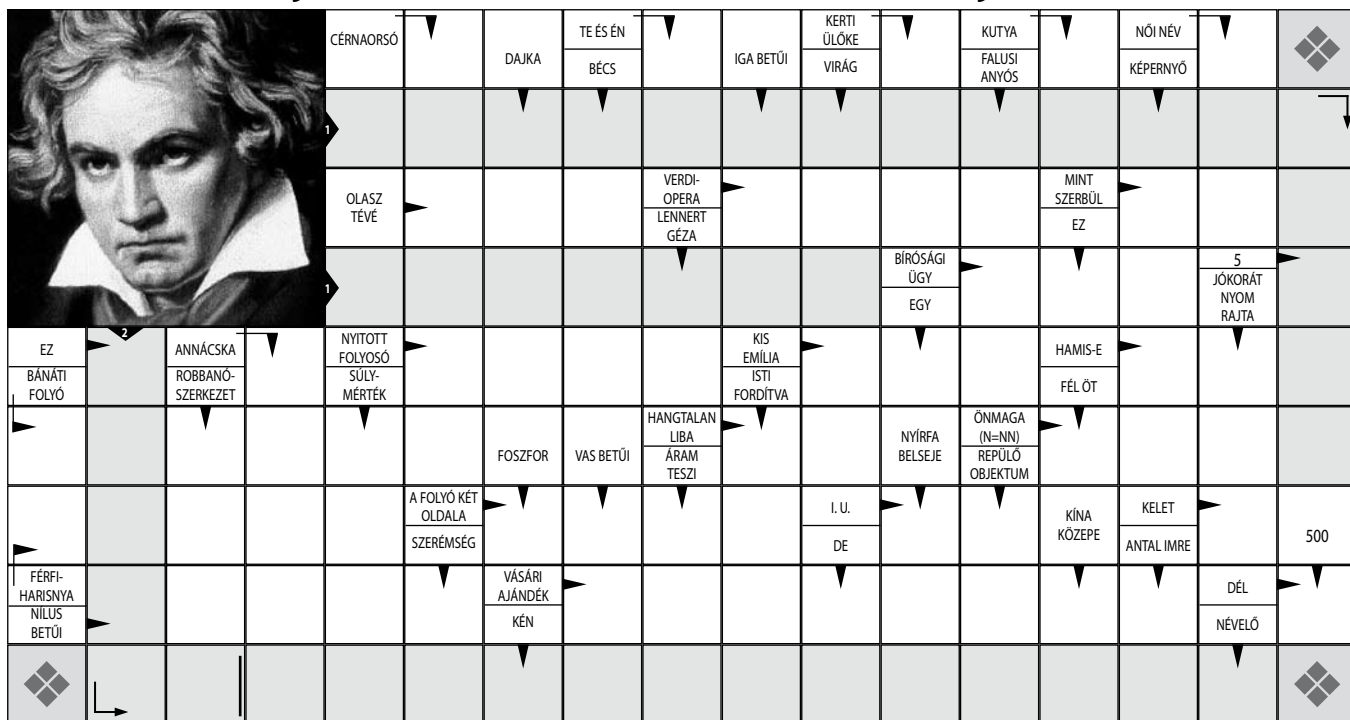
Tizenegy betűsek: KARÁCSONYFA, POSTAGALAMB.

Betűrejtvények

Skandináv rejtvény (38.)

Rejtvényünkben egy német zeneszerzőnek, az európai zenetörténet legnagyobb alakjának a nevét és három művének címét rejtettük el.

A 37. skandináv rejtvény megfejtése: GÁBOR ÁRON RÉZÁGYÚJA, ÁGYUÖNTŐMESTER

Szókihúzó

H	T	E	M	É	N	K
C	S	E	H	O	V	E
K	S	O	S	Z	E	D
T	O	U	N	L	R	E
Á	Y	O	K	S	N	N
N	I	Á	C	Á	E	E
G	Y	Á	F	I	C	B

A DUNAI HAJÓS
BÉLTELEKY-HÁZ
CSERESZNYÉSKERT
ÉNEK FÜSTJE, FÜST ÉNEKE

MAGYAR MESE- ÉS MONDAVILÁG
POSTARALBÓK
SÜSÜ, A SÁRKÁNY
VADALMA

A felsorolt irodalmi művek szerzőinek nevét kell kihúznod: balról jobbra, jobbról balra, fentről le, lentől fel, és átlósan.
A megmaradt betűkből megtudod, hogy ki írta az Aranyrákány című regényt.

Lóugrásban

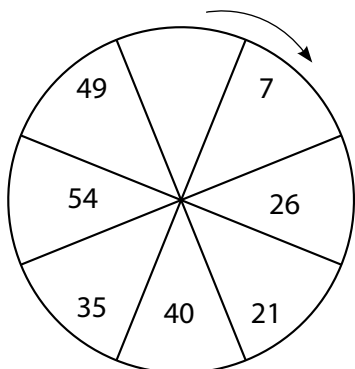
ET	E	O	A	G
H	J	E	A	Z
S	G	N	I	N
D	K	S	O	GG
É	K	Ó	A	T

Az utasszállító repülő motorja kigyullad, a gép zuhanni kezd. A rémült utasok között megjelenik a pilóta ejtőernyővel a hátán, ugrásra készen, és azt mondja:

- ...

(Hogy mit, megtudod, ha lóugrásban fejtéd a rejtvényt.)

Körszámtan

Logikusan keresd a számot!

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Kitöltőcske

1				
2				
3				
4				
5				
6				

Vízszintes sorok:

1. Egymás után mond,
2. Női név,
3. Állatokat hajt,
4. Becézett szülő,
5. A postás hozza,
6. Meleg égővi növény, fa.

Ha jól csináltad, akkor a kiemelt oszlopban egy téli sporteszköz nevét kapod.

Játék a szavakkal

1	2	3
ADO ADA LAP	TAR POR	ÁRÚ BÓR LAT
ÓRA RÚT	ADÓ ADÁ KAP	PÓK RÁK

Rakd be a szavakat a rejtvényrácsba úgy, hogy vízszintesen és függőlegesen is értelmes szavakat kapj!

Számjáték

		4			2	3	
				1			
5			4				9
	1			3			
	2					6	3
		5	1				7
8			5				9
	4			9			5
		1			3	4	

Töltsd ki a rejtvényrácsot 1–9-ig terjedő számokkal úgy, hogy minden sorban és oszlopban, valamint a kis négyzetekben is 45 legyen a számok összege.

A lápi póc

Nem olyan régen – mondjuk tíz évvel ezelőtt – még azt mondogatták, hogy a képen látható halból tájainkon már nincs is. Kihalt, kiveszett... Ezzel a megállapítással szokott végződni a lápi pócról szóló történet. És azzal kezdődött, hogy a régmúltban, a folyószabályozások meg az ármentesítések előtti időszakban olyan sok volt belőle, hogy disznókkal etették fel. Hova tűnt az a sok póc?

A válasz meglehetősen egyszerű: megszűnt az élettere, tehát nem volt hol megélnie. A vízszabályozások és a lecsapolások által megszűntek a nagy kiterjedésű árterek, a mocsarak, a lápok; azok a vizek, melyekben a lápi póc élt. Mert ez a hal sohasem járt ki a folyók főágába, a sodrást nem kedvelte, hiszen ott nem volt számára megfelelő életfeltétel. Azok a vizek, amelyekben otthon volt, megszűntek. Mindez nem egyik napról a másikra történt, évszázadosnál is hosszabb történetről van szó.

A lápi pócra senki sem figyelt oda, hiszen gazdaságilag jelentéktelen halról van szó. Törpe növésű, kifejlett és „nagyra nőtt” példányai is meglehetősen aprócskák. A mellékelt fotót alaposan kinagyítottuk, a valóságban ez a hal nem nő ekkorrá. Csak futólag mondjuk, hogy testének alapszíne barna, ezért elvegyülhet a hasonló méretű kárászok meg pontyok között. De csak akkor, ha felületesen szemléljük a halakat. Lekerekített farokszonya alapján könnyen megkülönböztethetjük a színben és méretben hasonló halaktól.

Annak ellenére, hogy külalakjával az úgynevezett békés halakra emlékeztet, valójában ragadozó. Ezeket a meghatározásokat alaposan általánosítottuk, mert nincs szándékunkban a bonyolult rendszertan vizeire evezni. Ezért továbbra is egyszerűsítünk. A lápi póc valójában a csukához áll legközelebb, mondhatni úgy is, hogy legközelebbi rokona ennek az ádáz ragadozónak.

Akváriumi megfigyelések során megfigyelték, hogy rejtőzködése, takarásból való támadása, táplálékszerzésének technikája pontosan olyan, mint a csukáé. Csupán a falatok jellege és mérete más, ami, figyelembe véve a lápi póc nagyságát, természetes is.

Aki eddig figyelmesen olvasott, az most mellünknek szegezheti a kérdést: „Ha ez a hal kiveszett, hogyan figyelhették meg akváriumi viselkedését?” Elmondjuk.

A lápi póc tulajdonképpen nem vezett ki tájainkról, csupán élettere szűkült be annyira, hogy sokáig nem tudták, hol kellene keresni. És évtizedeken keresztül nem is kereste senki. Azok a vizek, amelyekben még előfordulhattott volna, rendszerint eldugottak, nehezen megközelíthetőek, és barátságtalan helyeken találhatók. Ezekre senki sem jár szívesen. Az

elmocsarasodott, növényzettel szinte teljesen benőtt vizeken horgászni nem lehet, halászni pedig nincs mit. Ahol még van lápi póc, ott horgászatilag meg halászhatileg jelentős hal szinte nincs is.

Képzeltetek el egy olyan folyómeder-maradványt, holtágot, amelyet a folyó több mint száz évvel ezelőtt elhagyott, majd az árvízvédelmi gáton innen rekedt. Idővel feltöltődött, a vízi növényzet olyan sűrűn benőtte, hogy horgászni nem lehet, a partot pedig áthatolhatatlan nád- és gyékényfal képezi, a vizet lehetetlen megközelíteni. Ám ha netalán valaki mégis keresztülküzdi magát ezen a terepen, mert horgászni akar, aligha pályázik olyan aprócska halakra, mint amekkora a lápi póc.

Szóval nehéz keresni, kinkeserves megtalálni, előkeríteni pedig... Könnyebb volt ráfogni, hogy nincs.

Aztán akadt egy kis csapat, amely elhatározta, megkeresi ott, ahol sejtették, hogy még van belőle. És megkerült a kiveszettnek hitt lápi póc! Persze, nem ilyen gyorsan. Elsőként a Zasavicában találták meg. Egy régi folyómederben Vajdaság legdélebbi részén. A régmúltban – állítják a szakemberek – ez a Drina medre volt, amelyet a folyó elhagyott, a régi meder pedig annyira feltöltődött és benőtt,

hogy víz már alig van benne. A vízfeneket több méter vastag fekete lágyiszap borítja, nyáridőben a teljes vízoszlopot vízi növények foglalják el.

Innen „bűvölték elő” az első lápi pócokat. Tehát nem halt ki, csak meg kellett keresni. A kutatás továbbra is tart, az utóbbi néhány évben a szóban forgó halat megtalálták Északnyugat-Bácskában is. És úgy hírlílik, máshonnan is előkerült. Erről hamarosan bővebben.

Időközben a kutatók nemcsak a terepet járták, hanem behatóan foglalkoztak a lápi póc tanulmányozásával, külön figyelmet szenteltek szaporításának. Mert nemcsak az a céljuk, hogy megtalálják a még fellelhető keveset, hanem hogy visszatelepítsék szinte minden-hova, ahol a ma uralkodó körülmények között megélhet. Tehát az újratelepítés a cél.

Minderre azért kerül sor, mert a lápi póc úgynevezett vöröslisztás faj. Ezen a jegyzéken azok az élőlények szerepelnek, amelyeket a kihalás veszélye fenyegeti. A történet pedig arról szól, hogyan menthető meg egy faj a kipusztulástól. Jól figyeljétek meg a képeket, és ha ilyen hallal találkoztok, szóljatok nekünk. De jegyezzétek meg, hogy a lápi pócot tilos megtartani, a zsákmányolás helyén azonnal vissza kell engedni.

Madármenü

Beköszöntöttek a reggeli mínuszok, a didergető hidegben a kismadarak táplálék nélkül maradtak. Nemcsak kedvükben járhat, de kerted, balkonod is feldíszítheted egy-két jól megválasztott és megtömött etetővel.

A virágok és lombok híján kopárrá vált kerten azért lehet segíteni. Rendszeresen kitett eleséggel sok csivitelő madarat csábíthatunk oda, de nemcsak tőlük élénkülhetnek meg a fák, a bokrok. Még a fő táplálékukat jelentő, de egyébként nem túl vonzó külsejű magokból is kertszépítő látványosság lesz, ha bogyókkal, zöldekkel és gyümölcsökkel tálaljuk fel.

Se szeri, se száma, azoknak a csemegéknek, amelyekkel madaraink kedvében járhatunk. A napraforgómag, a köles, a búzadara, a kendermag, a kukorica, a tökmag mind kiváló madáreleség, a zöldekéről és a gyümölcsökről nem is beszélve. Akkor sem kell zavarba jönnünk, ha nincs „hivatalos” madáretetőnk, hiszen sokféle, igazán egyszerű módon tehetjük ki nekik a finomságokat.

Fontos: Ha a hideg beálltával elkezdjük madarainkat etetni, fontos, hogy tél végéig gondoskodjunk róluk.

Ehető tálak

Sütőtök szinte egész télen kapható, a madarak nagyon szeretik még az olcsóbb fajtáját is. Elég csak félbevágnunk, és máris kitehetjük a kertbe, a teraszra. Néha színesíthetjük a választékot narancssal, gránátalmával is. Még gazdagabb lesz a terület, ha a napsárga töktányérokba magkeveréket is teszünk – sok madár csőre nem elég erős ahhoz, hogy feltörje a nagyobb szemeket, ezért jó vegyíteni a kisebb-nagyobb fajtájú magvakat.

Fontos: A madaraknak főtt rizst és főtt tészta szabad adni, de a kenyeret és a morzsát nem tudják jól megemészteni. Vízet nagyobb műanyag virágálatétben tegyünk ki, és ha a hidegben jéggé fagyott, cseréljük ki langyosra.

Néhány piros alma jól mutat az örökzöldek ágain, és ahogy a csipegetéstől fogyatkoznak, könnyen pótolhatjuk újabakkal.

ZSIBONGÓ

Tudod-e?

Miért van télen jégvirág az ablakon?

Mert megfagy a hideg üvegre lecsapódott pára. A jégkristályok adják a szeszélyesnek tűnő rajzolatokat.

A hókristályok nagytón át valószínű műalkotások, szabályos geometriai formák, különös szépségű alakzatok. Ha az ember közelebről megnézi a jégvirágokat, még hozzá nagytónal, látni fogja, hogy itt is hasonló alakzatok képződtek. Csak akkor jégvirágos az ablak, ha a külső hőmérséklet nagyon alacsony. Az üveg ennek folytán erősen

lehül. A két ablak közötti hézagokon alul bepréselődhet a hideg levegő, és találkozhat a szoba melegebb, páradús levegőjével. Ennek a gyorsan lehülő levegőnek a páratartalma csapódik le az ablaküvegre, és ott megfagy. Mivel ez folyamatosan történik, szépen sorban egymásra és egymás mellé rakódnak a tűkristályok. Ha jól befűtünk, ez az egész folyamatnak véget vethet, mert nemcsak a szoba, hanem az ablakköz levegője is felmelegszik, és a jégkristályok elolvadnak.

Miért olvad meg a hó a sótól?

Amikor a téli latyakban cammogunk a járdán, valóban azt hihetjük, hogy a havat felolvasztotta a rászórt só. De nem ez történt. A víz 0 Celsius-fokon fagy meg. Ha azonban a vízhez sót keverünk, jóval hidegebbnek kell lenni ahhoz, hogy ez a keverék jéggé dermedjen. Ha a keveréknek több mint a negyede só, akkor csak mínusz 21 Celsius-fokon lesz belőle jég.

Amikor a járdán összegyülemlett hóra, jégre sót szórunk, az a jég felületén levő víziányban oldódik, és mert az oldat fagyáspontja alacsonyabb, mint a tiszta vízé, a jég olvadni kezd. A megolvadt jeget így könnyebb a járdáról vagy az úttestről eltávolítani.

Mielőtt hulladékot termelnénk

Fontos, hogy szelektíven gyűjtsük a hulladékot, de ha eleve környezet-tudatosan élünk, jóval kevesebb hulladékot termelünk.

Vásárláskor ezézt:

- Írd össze otthon előre, mit szeretnél venni, és ne térj el ettől!
- Akkor vegyél meg valamit, ha szükség van rá, és kerülj a „csatolt termékeket”: a termékintát, a nyerményakciókat, a termékhez járó ajándéktárgyakat!
- Ne fogadj be a postaládádba reklámújságot és egyéb szóróanyagot!
- Gondoskodj előre arról, hogyan szállítod haza a megvásárolt termékeket! A textiltáska és a fonott kosár nemcsak környezetbarát, de divatos és egyben praktikus is.
- Az üzletben keress környezetbarát termékeket!
- Válassz kímért terméket: felvágott esetén például nemcsak a csomagolóanyagot nem kell kifizetni, de frissebb és tartósítószer-mentes árut kapsz.

– Mindig nagyobb kiserelést válassz, valamint részesítsd előnyben az utántöltőket!

– Válassz az elektromos készülékekbe újratölthető elemet! Hosszútávon jobban megéri.

– Ha teheted, vegyél újrahasznosított papírból készített termékeket, például: iskolai füzetet, WC-papírt, borítékot, fénymásolópapírt!

Csak semmi sietség

A skót megkérdezi a feleségét, hogy mit kér karácsonyra.

- Jaj, hát nem is tudom – mondja az aszszonyka kicsit zavartan.
- Jó, akkor kapsz egy év gondolkodási időt.

Nyitott száj

Torokfájásról panaszkodik a beteg a rendelésen.

- Lehet, hogy nyitott szájjal alszik éjszánként? – kérdi tőle az orvos.
- Még nem tudom, doktor úr, de ma éjjel figyelni fogom magam.

Technikai probléma

Az egyik ismerősöm különböző autók alkatrészeiből akart új autót csinálni.

- És mi lett az eredmény?
- Két év.

Hálószoba

- Milyen volt Gábor Áron hálószobája?
- ?
- Rézágú.

Ajándékfogdosás

Élő csirkét küld ifjú rokonának a vidéki gazda karácsonyra. Amikor a srác kibontja a ládát, a csirkék szanaszét szaladnak. A fiú a postára siet, és fölad egy lapot a rokonnak:

„Szétszaladtak a csirkék, hajkurásztam őket a szomszédaim kertjeiben, de csak tizenegyet sikerült összefognom.”

Pár nap múlva megérkezik a válasz:

„Ügyes fiú vagy, mert én csak hat csirkét küldtem.”

Igazad van, Macikám, a horgászat nem is olyan bonyolult

Panasz

- Doktor úr, az utóbbi időben olyan feledékeny és ingerlékeny vagyok.
- De miért?
- Mit miért?!

Nekiduhajodva

Felborul és kiömlik egy hordó bor a pincében. Az egerek rögtön előbújnak, és alaposan benyakalnak belőle. Amikor már az egész társaság jókedvűen cincog, kornyikál, előáll egy kis egér, hetykén megtörli a bajuszát, és felkiált:

- Hukk... Hej, hol az a macska? Hadd verjem meg!

Hogy hívják?

- Hogy hívják a kopasz rókát?
- Paróka.
- És a pelenkás rókát?
- Liberóka.
- Hát a kis rókát?
- Apróka.
- No és az egyéves rókát?
- Járóka.

Komondor

Az öreg Pista bácsi átmege a szomszédokhoz látogatóba. Bekiabál a kertkapun, mire megjelenik egy hatalmas komondor, és megszólal:

- Nincs itthon a gazdám.

Az öreg úgy megjijed, hogy elájul. Arra ébred, hogy a kutya nyalogatja az arcát. Amikor látja, hogy nincs mitől tartania, megkérdi a jóraolót ebet:

- Mondd, te ugatni nem tudsz?

Mire a kutya:

- Tudok én, csak nem akartam magát megijeszteni.

Létra

Kovács leesik a létráról, és eltöri a lábát. Amikor a kórházban begipszelik, az orvos azt tanácsolja neki, hogy egy ideig ne mászon létrára. Két hét múlva Kovács visszamegy megmutatni a lábát.

- Doktor úr, mászhatok már létrára? – kérdi.

- Árulja el, miért akar maga begipszelt lábbal létrára mászni?

- Mert elegendem van abból, hogy az esőcsatornán kapaszkodjam fel a padlásra.

Lélegzés

Sanyika felmentést kér a testnevelésóra alól.

- Mi a panaszod, fiacskám? – kérdi az iskolaorvos.

- Nehezen lélegzem.
- Rendben van, két hétre felmentelek a lélegzés alól.

Figyelem

- Miért nem figyelsz, Pisti?
- Figyeltem én, tanár úr.
- Akkor ismételd meg, mit mondtam az előbb!
- Azt, hogy „Miért nem figyelsz, Pisti?”

Gubanc

Mari oktatja a kishúgát:

- A közmondásnak mindig átvitt értelme van. Ha reggel korán találsz egy tömött pénztárcát, akkor azt mondhatod: Ki korán kel, aranyat lel.

- Itt valami gubanc van – mondja a kishúga. – Az a valaki, aki elvesztette a pénztárcát, korábban kelt fel.

Vendéglőben

– Én mazsolás kalácsot rendeltem – panaszolja a vendég a felszolgálónak –, és ebben a kalácsban egy szem mazsola sincs!

– Miért panaszkodik? – csodálkozik rá ártatlan arccal a felszolgáló. – Hiszen a kürtőskalácsban sincs kürt...

Valamire csak jó

– Mire jó a kulcstartó?
– ?
– A segítségével az összes kulcsodat egyszerre elveszítheted.

Hasznos szerszám

– Mikor lehet hasznos a villám?
– ?
– Ha nem találom a kanalam.

C betű

Móricka éppen hatalmas c betűket rajzolt piros filctollal a kishűgára, amikor az édesanyja belépett a szobába.

– Úristen, Móricka, mit csinálsz a kishűgoddal???
– Semmit, csak becézem!

Félreértették

Az anyuka meséli az ismerősöknek:
– A kisfiam még csak 5 hónapos, és már ül!

Mire az egyik ismerős:
– Uramisten! És mit követett el?

Kínaiul

A közvélemény-kutatók felmérést végeznek a különböző társadalmi rétegek között, hogy ki szerint mennyi idő alatt lehet megtanulni kínaiul. Megkérdezik a paraszt bácsit, mire ő:

– Szerintem egy egész élet is kevés rá.
A butikos szerint:
– Szerintem 3-4 év alatt jól meg lehet tanulni.

A menedzser válasza:
– Intenzív tanulással 3-5 hónap alatt.
Megkérdezi az egyetemistát is:
– Szerinted mennyi idő alatt lehet megtanulni kínaiul?
– Miért, holnap vizsga?

Kimerítő válasz

Andrist megkérdezik:
– Édesapád micsoda?
– Beteg.
– Azt kérdezem, mit csinál.
– Köhög.
– De mivel foglalkozik?
– Borogatja magát.
– De mit csinál akkor, ha nem köhög és nem borogatja magát?
– Akkor egészséges.

Skóciában

Két skót beszélget:
– Te McGregor, miért mondd a fiadnak folyton, hogy forog a Föld?
– Azért, hogy ne kérjen pénzt körhintára.

Büntetés

– Uram – állítja meg a járőr az autóst –, megbüntettem, mert túllépte a hatvanat.
– Nocsak? – így az autós. – Már a koráért is megbüntetik az embert?

A macska farka

– Ejnye, Pistike, ne húzd a macska farkát!
– Én csak fogom. Ő húzza.

Irtó jó rendőrvice

– Apu – mondja a rendőr gyereke otthon –, tudok egy irtó jó rendőrviccet.
– No de fiam, tudod, hogy én is rendőr vagyok!
– Nem baj. Majd lassabban mesélem.

Jelzés

– Miért vágta meg a rendőr az arcát botroválkozás közben, amikor csöngették?
– ?
– Hogy tudja, hol hagyta abba.

Év végi örület

Rettenetes napja volt Bélának, már kora reggeltől üldözte a pech, akármire is nyúlt minden balul sikerült.

Este otthon gondterhelten üldögél a karosszéknében, és a kezével a feje fölött hadonászik a levegőben.

– Hát te mit csinálsz? – mered rá a felesége.
– A fejemet vakarom.
– De hiszen a kezed följebb van a fejednél!
– Hagyjál! – morogja Béla. – Hát tudom én, hol áll a fejem?!

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz

Tudod-e, mi látható a foton? Nem vitás, egy papagáj, méghozzá igen szép példány. A természet a fehér, a szürke és a piros színek kombinációjával áldotta meg, hihetetlen szép tollazattal. A kérdésünk az: milyen papagájfajtához sorolható a képen látható. A helyes megfejtők között egy jutalomkönyvet sorsolunk ki. **Jelentkezéseket december 17-éig fogadjuk levélcímünkön: Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad, vagy a szerk@jopajtas.info e-mail címen.**

Korábbi, 36. számunk 34. oldalán feltett kérdésünk megfejtése: a bácsi vár. Többen megadták a helyes választ, hisz aki járt Bácska nyugati részében, az előtt nem vitás, hogy a bácsi vár van ennyire siralmas állapotban, miközben fennmaradt részei egy sokkal jobb korról tanúskodnak. A megfejtők közül a szerencse ezúttal az **őbecsei Varga Klaudiára**, a Samu Mihály iskola nyolcadikos tanulója mosolygott. Jutalmát januárban postázzuk.

A nyertesnek gratulálunk, játékunk pedig folytatódik.

Iskoláink névadói

Ady Endre

Kérdés mit tanulunk meg, ám minden általános iskolát végzett magyar tanulóknak illik tudnia ki volt Ady Endre. Azt hiszem ezzel nincs is baj. Különösen nagy hangsúlyt fektethetnek a XX. századi magyar líra eme kiemelkedő egyéniségére többek között Kishegyesen és Tordán, ahol a helybeli általános iskolát a nagy magyar költőről nevezték el. Mindkét helységben több mint kétszáz éves a magyar nyelvű oktatás, de Ady nevét természetesen csak jóval később vették fel az intézmények.

Ady lírikusként a századvégi költészet talaján indult el, de később elsajátította a modern, polgári, nagyvárosi lírának jellemzőit. Fel-

szabadítóan hatottak rá Baudelaire, Verlaine, Rimbaud versei. A valóság-hoz való erőteljes kötődése folytán meglehetősen átalakult művészete: az ún. modernizmus nem a menekülésnek, hanem éppen a valósággal való szembeszöguülésnek lett az eszköze – mint általában a kelet-európai költészetben.

A tananyagot persze nincs szándékunk felmondani, ám álljon itt néhány sor Góg és Magóg fia tollából:

*„Verecke híres útján jöttem én,
Fülembé még ősmagyar dal rivall,
Szabad-e Dévénynél betörnöm
Új időknek új dalaival?”*

Iskolafelújítási örömök Nagybecskerekén

Sajnos elég sok iskolaépület szorul felújításra, mégis ritkán van olyan örömteli pillanat, mint november utolsó napjaiban Nagybecskerekén, amikor ünnepélyesen átadták a Sonja Marinković Általános Iskola felújított épületrészét.

Tavaly az iskolában járt a munkahelyi felügyelő, és megállapította, hogy nem biztonságosak a lépcsők, a folyosók padlózata és korlátja. Közölte, ha nem javulnak az állapotok, akkor kénytelen lesz betiltani az iskola folyosójának és a lépcsőjének a használatát, ami gyakorlatilag a tanítás leállítását jelentette volna. Szerencsére anya-

országi támogatásnak köszönhetően erre nem került sor. A Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.-nek köszönhetően ugyanis biztonságossá tették az épületet. A Sonja Marinković Általános Iskola az egyetlen Nagybecskerekén, ahol még folyik magyar nyelvű tanítás. Az iskola tanárai évről évre küzdenek azért, hogy megmaradjanak a magyar osztályok. Ezért remélik, hogy a jobb tanítási feltételek biztosításával könnyebb lesz megnyerni a szülőket és a diákokat a magyar nyelvű oktatás ügyének.

K. I.

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormányja

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

67 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Rajnai Anita** ■ Állandó külmunkatársak: Bence Erika, Bori Mária, Farkas Ilona, Gyarmati Krisztina, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda, Tomán Mária ■ Telefon: +381/21/475-400-8 (csak telefon) ■ Kéziratokat és képeket nem őrünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomtatásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: <http://www.tiffnet.rs/jopajtas> ■ jopajtas.szerk@magyarszo.com